

30976

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

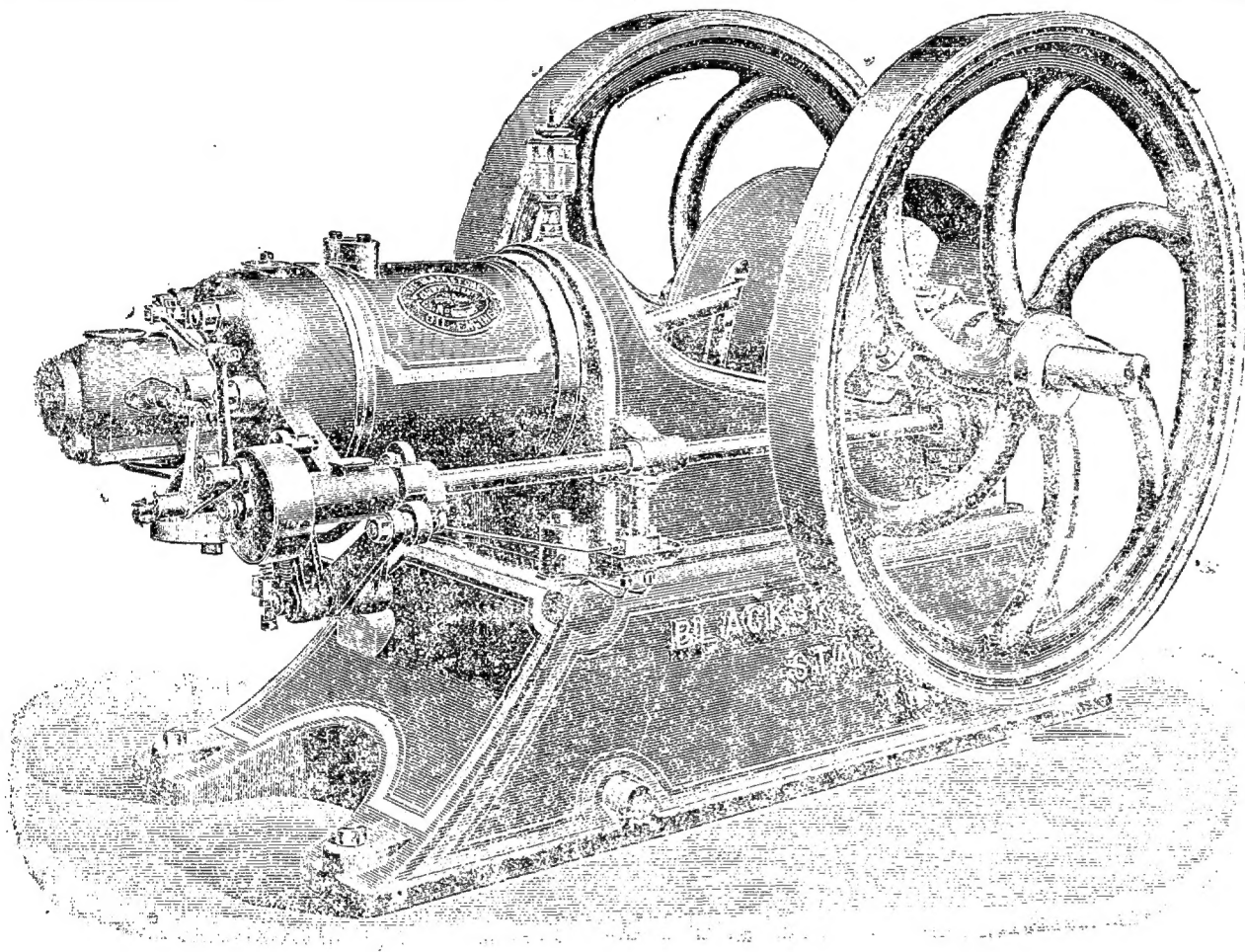
VOL. 6.

సంపుటము. ౬

చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 4 వ తేది బుధవారము
సిద్ధార్థి నా మ సం వత్సర మాఖ మా నె శుద్ధ పాల్వ మి గి.

NO. 253

సంచిక ౨౫౩

బ్లాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కీరసనాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు పజంట్లు:

మార్షలు సన్సు & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, లండన్.

అమృతాంజనము

తలనొప్పిలకు ప్రసిద్ధి శక్తివంతది. ఇతర వీరిధమైన నొప్పిలను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నయముగును.

మలభ వెల 0-10-0 అణాలు.

మోహిని తైలము రు 0-12-0
తామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రదినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసమునకు	1-8-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	3-0-0
-------------	-------

"ఆంధ్రపత్రిక" పోస్టుచాక్కు నెం 212 మదరాసు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆర్యమహాకవి శ్రీకవిమహానుజుల జీవితము గూర్చి వ్రాసిన కొన్ని విధముల అనువదించుటలనీ కలుగజేయుచున్నది. ఈ ఉచితమునకు పుస్తకము ఆర్యమహాకవి మహాకవి శ్రీకవిమహానుజుల జీవితము గూర్చి వ్రాసిన కొన్ని విధముల అనువదించుటలనీ కలుగజేయుచున్నది. ఈ ఉచితమునకు పుస్తకము ఆర్యమహాకవి మహాకవి శ్రీకవిమహానుజుల జీవితము గూర్చి వ్రాసిన కొన్ని విధముల అనువదించుటలనీ కలుగజేయుచున్నది. (219)

వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ గోవిందజీ, అలంకరించిన పాఠశాలము, 157, బాక్స్, మదరాసు.

ఆ త జి జా సా.

—

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వైద్యముల సహకరమును గురించిన శాస్త్రములను గ్రంథకర్త:- పా. ఇగన్నాకర్నామిగారు, బి. డి.

అన్నయితో చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 2-0-0.

జేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుచాక్కు నెం. 212, మదరాసు.

అభయమెందున్నది?

(1045)

అయ్యో కాశీమహాన

కలరా, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్ల్యూయెంజా

ఇత్యాదులకు వేసికొని భయమువలదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కాశ్మీరీయాయుర్వేదావధములు సిద్ధావధములు వ్యాధులను పోగొట్టుటయేగాక, రాబండ్ల నడ్డవెట్టెను.

కలరామందులు. ప్లేగుమందులు. ఇన్ ఫ్ల్యూయెంజా మందులు.

వెద్దపెట్టు రూ. 1-2-0 వెద్దపెట్టు రూ. 2-2-0 పెట్టు రూ. 1-12-0
చిన్న " 0-12-0 చిన్న " 1-6-0 పెట్టు రూ. 1-12-0

ఇంకను అనేకావధములు గలవు. ప్యాకింగు-పోస్టేజి ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

తండ్రి నిలాసము: మేనేజరు, అయ్యో కాశీమహాన, 55, ఆచారపుక పి, జి. జి. మదరాసు.

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)

కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవ్ నమ్ వుప్పు వచ్చు అన్న భేది

ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు:

ప్యారి అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజంట్లు,

పోస్టు బాక్సు నెం. 12. మదరాసు.

(1601)

A

నుందరము! లాభకరము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1920 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి నెల 28 వ తారీఖులోపుగా మా మందులను నొకేసారిగ రూ. 1.00 కు కొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముండుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామరతైలము | పండ్లపాడి | మోహనితైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0 | డబ్బీ 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైత్తము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,

బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా కల రూ. 0-10-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి పేథి, మదరాసు.

అష్టాంగ మెడికల్ స్టోర్సు లిమిటెడ్ ట్రిచూరు.

కొచ్చిన్ స్ట్రీట్.

మెడికల్ స్టోర్సుకు వైద్యశాలలకు, వైద్యులకు కావలసిన శ్రేష్ఠమైన వనమూలికలు, ఔషధకాయల నూనె, తేనె, ఆవునెయ్యి మున్నగు మేలైన వస్తువులు మా వద్ద తయారుగా నున్నవి. ధరలకట్టి ఉచితముగా పంపబడును. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో నడవవలెను.

Correspondence to be in English
Ashtanga Vidyasala Ltd, Chemists & Druggists.
P. O. TRICHUR. Cochin State.

నోటీసు

Sites For Sale,

నివేశనస్థలముల విక్రయం

తెలంగాణ ప్రాంత బక్సింగువారి పేటలోను అరందల్ పేటలోను వున్న తేలప్రోలు యాష్టేటుతాలూకు భారీ నివేశన స్థలములు 28-2-1920 తేదిన యుక్తు తరువాత తేలికనున్న తెలంగాణ ప్రీక్ సికల్ డిప్యూటీ మాన్ జబుకోర్టరు సమీపము లో వున్న కలక ఆడిటివర్ల పట్టిక గా వేలం చేయబడును గనుక కావలసినవారు స్వయముగాగాని, యేజంట్లద్వారాగా గాని, హాజరై పాట పాడుకోవలసినది.

పాటవరతులను గురించిగాని, స్థలములను గురించిగాని యింకా యేకపక్షముగాని తెలియజేయవలసిన నూజీకు మహం లో తేలప్రోలు యాష్టేటు మాజూరు ఆఫీసుకు వ్రాసినయెడల, తెలియగలదు.

శోభనాద్రి అప్పారావు

తేలప్రోలు జమీందారు.

తేలప్రోలు యాష్టేటు జమీందారుగారి మాజూరు ఆఫీసు నూజీకు 27-1-20 తేది.

NOTICE

The Municipal Council Cuddapah will sell by public auction at their office on Friday the 20th February 1920 at 8 A.M. Contracts for the Collection of Tolls, Market fees, Cart-stand fees and Printing Works etc., for the year 1920-21.

For all particulars apply to the under- signed in writing.

Cuddapah
Municipal Office } B. V. DEVARAJULU
Dated 29-1-20 } Chairman.

Mr. G. W. M. Reynod's Novel
Other Big Type Editions.

	Rs. A.
GRACE DARLING or	0 12
The Heroine of the Fern Island	1 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	3 0
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	6 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	1 4
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	3 0
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	1 4
Kenneth 4 vols. Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 0
Robert Macaire in 2 vols.	3 0
Young Duchesse, in 4 vols.	2 0
Bronze Statue 4 vols.	2 4
Canonbury House in 3 vols.	3 0
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	7 0
Mysteries of London 13 vols.	12 0
Mysteries Court of London 17 vols.	2 4
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	1 8
May Middleton 2 vols.	3 0
Rye House Plot 4 vols.	2 4
Pickwick Abroad 3 vols.	3 0
Love of the Harem in 4 vols.	0 10
Young Fisherman, complete	1 12
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 0
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co,

36 Post Box 167 (A) Madras. E

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batala (India). (669)

ఇవ్వడే	ఫౌంటెన్ పేనాలు	వచ్చినవి.
బ్లూ బల్ బల్ రూ. 8-4-0	వెయ్యి రూ. 210	రూ. 8-8-0
ఆర్కాడ్ రూ. 2-0-0	205	2-8-0
వాటర్ పెన్ రూ. 6-8-0	వెండి క్లీకర్	రూ. 0-14-0

గిరి బ్రదర్స్, స్టేషనరీ, ట్రిప్లికే, మదరాసు.

పంచములు-పంచమేతరులు

హిందూసంఘము, చెన్నపురి రాజధానియందు, బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు నని రెండుభాగములుగా విభజింపబడినది. ఈ విభజనము ఆదికలాభవనముల ననుసరించి కాక వర్ణభేదము ననుసరించి చేయబడుటచేత నీకల్పక మన తేలియుంది కాక విశేషియుందిగా నూహించదగినది. వర్ణభేదము ననుసరించిన విభాగము పాశ్చాత్యులకు మిక్కిలి ప్రీతిపూర్వకముగా వివరము బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు బుద్ధిగము మన జేతమున కమృతమహాసభ విశ్వబ్రాహ్మణమహాసభ గౌడ మహాసభ, "అగ్ని కులము" మహాసభ, ఆదిమాల్యవల సభ మున్నగు కులభేదము జరుగుచుండెను. ఇట్టి కులభేదముండి యొక్కవారుగ కులముల నమ్మకముగా గనబడు నీ బ్రాహ్మణేతరోద్యమము దగ్గర కంక్షవేయుట సహజముగా లేదు. భిన్నమగు లాభవనములను కృత్యావలతో గూడిన నాగరిక మును గల మనకులముల సమన్వయ సమయముగా తేవు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము క్రొత్తది యగుటచేత కొంతవ్యాపారము జరిగితి ముందుకు బోవుచుంటిమని యనుకొనుటలో వింతలేను. కాని, యీ యోద్యమమునందు కలియగట్టు కేట్రులన్న విడతీయకొత్తలే విశేషముగ నున్నవని వివరము కొంచెము యోచనచేసివో స్పష్టపడును. ఈయోద్యమ మెంత క్రీస్తు ముగ వ్యాపించినదో అంతకన్న క్రిమముగ విచ్చిన్నము చేయబడుచున్నది. ప్రస్తుతము దాగియున్నది బ్రాహ్మణుల అధిమము బ్రాహ్మణేతరుల లాభములను నిర్ణయముగ చేదించినవో బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునందు ఆస్వాభావికముగా చేర్చబడిన కులముల లాభము లంతకన్నను భేదించునది గనబడినది. బ్రాహ్మణులు స్వార్థములై తమ జేతముల లాభములన్నియు చేదించినవో విద్యమందును, నాగరికము నందును పథికముగా నున్న బ్రాహ్మణేతరులను తమ లాభములకుగాక తమకన్న హింసించియున్న వారి లాభములనే పోషించెదరనుటకు నిదర్శనములు కనబడవు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునందు కట్టగా కట్టబడిన భిన్నభిన్న లాభవనములు గల కులములవారు తమ ఆర్థికస్థితిని గ్రహించి ఆర్థికరక్షణమునకై యెన్నడు ప్రయత్నము చేయునో నాడే బ్రాహ్మణేతరోద్యమము కుల సభలగా తిగి చీలిపోయి బ్రాహ్మణేతరోద్యమముగాక ఆంధ్రోద్యమమునే స్వాభావికము గను నద్యమముగా భావించును.

పులులను, మేకలను, సింహములను, ఏనుగులను, పిల్లలను నెలుకలను సర్కుములో యజమాని కొరడా పుచ్చుకొని తాత్కాలికముగ నభ్యుదయ ప్రదర్శింపరమ్మును. కాని యిది అసహజముగ నేనాము. ఇట్టి తీరమును స్వర్థయే వ్యక్తులయందును, సంఘములయందును, కనపట్టుచున్నది. స్వర్థకన్న పరస్పరసహాయమే మానవులకు ముక్తిమార్గము యెరుగుమును. అయినను, మాంపులు స్వాధ్యప్రయు లనుసంగించి నడవదగినది. జమీదారులు కర్షకులను పీడించును. కర్షకులు మారి బాంధవుల చేధింతురు. కర్షకులు కర్షకులను కొనవారలను తాధింతురు. ఒకతై పున బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణుల యధికారములను సంపాదించి బ్రాహ్మణులను మట్టి యొక వైపున నట్టి యధికారములనే సంపాదించి జూచు పంచముల నణగ దొక్క బ్రాహ్మణులను మన్న వివరము ముద్రదగినది కాదు. ఎంత బ్రాహ్మణులైనను, పంచములయందు స్వాభివృద్ధి కై జనించిన యభిలాషను మన మెవరము నణగదొక్క జాలము. ముందు రానున్న స్వర్థ బ్రాహ్మణ - బ్రాహ్మణేతరుల మధ్యము కాదు, పంచముల-పంచమేతరుల మధ్య నని గ్రహించవలయును. ఇది యీక్షణికే ప్రార్థనమైనది. పంచమేతరులు పంచములను పీడించు నారంభించిన కొలది నీ నూతనోద్యమము విజృంభించక మానదు.

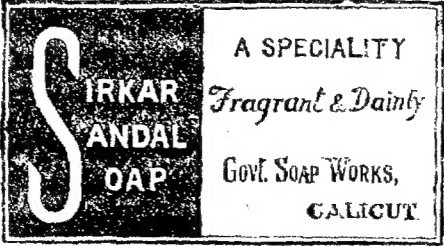
పంచముల యభివృద్ధి కై మన ఆంధ్రోద్యమమునందు గూడూరి రామచంద్రరావు గారికన్న నెక్కువ నేర చేయుచున్న ధీరులను చూడవలయు. రామచంద్రరావు గారు తమ ధనమును, తమ బలమును, తమ వ్యవధి, సర్వమును పంచముల యభివృద్ధి కై సమర్పించిన సాంఘిక నేతరులు. ఇట్టి నేతరుల ప్రతిభలముగా పంచమేతరు లగు బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులను, "మూల బ్రాహ్మణులను" విడుదలతో రామచంద్రరావు గారిని సర్కుముల వారి గుమ్ములలో నడుగు పెట్టుటయే కళంకముగ నెంచుచున్నారు. కాని, యీ మూల బ్రాహ్మణులు మాత్రము తన భర్తృపథమునండి ములుకులేదు. అది అంకములు గల్గించిన కొలది నీయన త్యాగ

కీలము విజృంభించుచున్నది. పంచమేతరులు నిరసింపబడిన కొలది నీయన నేనానర కై విస్తరించుచున్నది. పంచముల యభివృద్ధి కై యీక్షణిక యంతగా సహకారోద్యమమును ముద్రదగినది వినియోగించు చుండుటలేదు. పంచముల యభివృద్ధి కై యీక్షణిక కేలకొలది యాభ్యుదయము వినియోగించు చున్నాము. వారల భోజనసాయగ్రి నిమిత్తమై వస్తు ద్వికముకలను నిర్మించుచున్నాము. వారల ఆత్మగౌరవ పోషణమునకై విద్యావాయము గావించుచున్నాము. ఇట్టిస్థితి యందు గుడివాడ సేనాని పంచములకు - కేలకొలది పంచములకు - రామచంద్రరావు గారు గురుస్థానమునందుండు వింత కాదు అయినా మహాజ్ఞులు క్రిందట, నేను గుడివాడకు బోయి సమస్త వీరిని ద్విగంగాభ్యుదయకరిగిరి. అది ప్రాతఃకాలము ఏగుంజలయిన కొట్టలేదు. ఇంకను ముందు కురియుచుండెను. ఆకడ నిజమందెను దినినిమిషములలో కొందఱు గోరీల తోడను, మట్టికొండలు చింపిగుడ్డలతోడను, పంచములు గుంపులుగుంపులుగ వీరి కన్న వార్ధమై వచ్చి పోవుచుండిరి. వీరులు కంచెదగ్గర నిలువబెట్టలేదు. వారి మాలి క్యమునకు భయపడలేదు. విశ్వహింసితీయం దున్న యీ వీరుల కెల్లరదను తడితలలనువలెనే భక్తిపూర్వకముగా నాతి భ్యుదయే యొసగుచుండిరి. గుడివాడ తాలూకాలో ఖైదీ నులు పడుచుండిరి ఆనధునికాన్ని రామచంద్రరావు గారు తెలిపి వచ్చి తొలకము మిక్కిలి సంతోషము కలుగ జేయునదిగ నున్నది వివరము.

చిరుచింతలు, భేదములు గావున కలందు కాలినడక కై ముడియొగింతలను పాలముల మధ్యవారలను పంచములు వినియోగించుట అసహజమైంది. వీరుల భక్తి పూర్వకములలో కాలుబెట్టిన బుద్ధిబోధిని పాలగునున్నది. మామూడిగల కొలకై ప్రత్యేకముగా నుంచవలెను చెప్పరేవులతో బోయి మంచిని జెన్చుకొనుట దుర్లభమగుచున్నది. ఇట్టి తీరమును చర్చ నలుచింతురు గల వారలమేమి? పంచములయందు స్వాభివృద్ధి కై జనించుచున్న నూతనోద్యమమే. ఆత్మగౌరవము. మోక్షము ఇంటి మోక్షమును చేరుకు పెట్టుకొనుచున్నారట. మున్నగుట బయలు నుబ్బియుంది సాతేరును పిలుచుట ఆవసరము. ఇందుచేత వానపాయలలో కొందఱు ముడిగవాండ్రు మూడుగోలాలతోను చెట్లకు గట్టిబాధించి వెంట్రువెంట్రువలో కొంతకాలము క్రిందను నోక మూలకుండులై నీటిని బాకినైత సాతేరు గ్రామమధ్యమున కమ్మవారిని చూచి కిగి నలము పెట్టెనుచున్న వానిని బండిపై నుండి యీడ్చి చిరుక గొట్టికట! మట్టియొక గ్రామమున మామూడిగ తేయు తిరస్కారభావము చూపి రని చింత చెట్టులకు గట్టి పిట్టలవై బడికలతో గొట్టికట! కేలొక పల్లెలో నోక బ్రాహ్మణ మేపున మూలమూడిగల పిల్లలను పాతకాలకు రానిచ్చియున్నది ఆయను దుర్భాష లాడుటయే గాక చిరుక గొట్టుటను నిర్దమైకట! ఇంకమూరకులకి గుడివాడలోనే మొన్న కృష్ణావ్రుచునాను, వివాహక సంఘముగోజానను, క్రికృష్ణ విగ్రహమును దీసికొని మూల మూడిగలు భజనశ్రయము పీఠులకుండు బోవుచుండగా రానుతీసికొని కొట్టినదెవరు? ఇట్టి యాచారములను నికను చాడకయ్యను. కాని, పంచములయందు నూతనముగా జనించుచున్న ఆత్మగౌరవాభివాస నీరక్తపథములచే ఆచరించుగల చుమకొనుట ప్రమాదము. ఇట్లు విరోధము నలంబించిన కొలది వీరియోద్యమము కాలు చిచ్చుకలై రేగును. ముందు రానున్న సంస్కృతము బ్రాహ్మణుల నకును బ్రాహ్మణేతరులకును గాదు. పంచములకును పంచమేతరులకును నీ యూహించుట.

ఆ నారాయణరావు.

పట్టణము సైషల్ ముక్కు-పాడి
ఈ ముక్కు-పాడి మిగుల శ్రేష్ఠ మైదాగానతో తయారయియున్నది. ఒకతడవ తుపయోగించిచూడండి. వీని 1 కి రూ 4-0-0. శేష 1 కి రూ 0-14-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
కె. ఆర్. శేష అండుకో,
28, కృష్ణవృన్దావళుని అగ్రహారము, చిదరామ.

గుంటూరు

స్వకీయవిలేఖరుడు

మునిసిపల్.

మా మునిసిపాలిటీకి చేర్చునామందిన పి. సి. యలిరాజులు నాయుడుగారి టరం పూర్తియైనందున జనవరి 28-వ తేదీన తమనని వైకుంఠేశ్వరముగారి పరము జేసిరి. నాయుడుగారు తమకీ కొలది పురాభివృద్ధికి తోడ్పడిరి. వీరికాలములో బ్రాహ్మణేతరు, అరండలపేటలమధ్య నోకమార్కెట్టు కట్టబడెను. జరియ, బజారులో గుండ్ర మార్కెట్టు, కర్రామిక పాతకాల పీనుటవరు నేగు ఆనువుత్తి మరయు రాధారి బంగాళా మున్నగువారికి అంటరములు వేయబడినవి. ఎంతమంది చేర్చుకొనినను పురజలంబుకల్లల మన్ననలను బడయకు దుర్లభము. ఇది మునుపదినవారును అట్టిపేరును గాంచలేదు. ఇక ముందరవచ్చు వారు అట్టిపేరును బడయజాలరు. అది ప్రపంచక ధర్మము.

దేశంబు మామములో జరిగిన 18 కొంకిల్ల యెన్నికలలో కొన్నింటికి ఆక్షేపణ ఆర్జీలు దాఖలైనవి. వానిని మాదిరి జరిపి ఆక్షేపణ గాన విచారించుచున్నాడు. ఈవిచారణ పుర మండోక విభజన కలనరమున జూపుచున్నది.

విజలెన్సు కమిటీ

కొత్తవిజయ భాగ్యమునకుంది కలెక్టరుగారు నిర్ణయించిన బస్తాభాగ్యము ధర రూ 7-8-0 ల చొప్పున సర్వత్ర ఆహ్వానింతు, వీరిలనిమిత్తమై యెన్నాము చేయబడిన డిపోలలో చిల్లరగా రూపాయి 1 కి 6 1/2 శేక్లమునకు విచ్చుచున్నది లేనిది కనుగొనుటకు, నెల్ల యొంచబడిన భాగ్యమును కనుగొనుట మున్నగు పనులలో ఆధికార్థులు దోడ్పడుటకు గా|| శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ముడికొందరు పుర వెద్దల కలిసి న విజలెన్సు కమిటీ యొకటి డివిజను ఆఫీసుగారిచే నెలకొల్పబడినది. పాత విజయము వర్తమాన వారిదియై వచ్చియు బస్తా రూ 25, మొదలు 30 వరకు అమ్ముచున్నాడు.

బ్రహ్మోత్సవము.

జనవరి 28వ తేదీన వారములో క్రిష్ణానదికట్టజూన మంజిరమున గా|| శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద ప్రార్థన సమాజపక్షమున సౌక సభ జరుపబడినది. అట్టికరి పాలకత్తినర సింహముగాక "వర్తమానము-బ్రాహ్మణులము" ఈవిషయమును గురించి మంచియుతవాగ్దానము నిచ్చిరి.

క్రి దర్శి చెంచయ్యగారు.

వీరు మాపురజనుల ఆస్వస్థమున 30-వ తేదీన మాపురమునకువచ్చిరి. రైలుస్టేషనునండి మేకములతో విడిదిగృహమునకు గొంపోడిరి. నాటి సాయంకాలము టవునుపై నూలు ఆవరణములో శ్రీరంజనూరి భావనాచార్యుల వారి యధ్యక్షతక్రింద నోక బహిరంగసభ జరుపబడినది. చెంచయ్యగారినిగురించి గా|| కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు మనస్సులు కరగునట్లు మాచ్చుచిరి. ముడికొందరు మూట్టాడిరి. చెంచయ్యగారు తాము 7 జైళ్లలో బొంది కష్టములను గూర్చి నడిచిరి. నాకు పక్షిపాథకుగురించి చెప్పినవిషయములు కవిన హృదయమునకు నయము గుండె కరగకమానము. మాపుర జనులు, అందుముఖ్యముగా నెక్కువభాగము వైశ్యులు చెంచయ్యగారికి రూ 1000 X 116 లు బహుమత్తు చేయుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నాను. అప్పుడే రూ 800 చిల్లర వనూలు చేయబడెను.

ఆంధ్ర నాటకసమాజము.

ఈ సమాజమును ప్రియ్య, బాంధ్య, నిమాస్తలు గలకు. వీరు తమప్రవర్తనములవల్ల, వచ్చు ఆదాయమును లోకోపకార మైన పనులకు వినియోగించుచున్నారని తెలుపుటకు సంతసించు చున్నాము. కడదిన రెండు ఆదివాసములందు వీరు దాదాపు 400 మంది వీరులకు విజయము దానము చేసిరి. అట్టి తడి సంగీతవాద్యములతో వీరుల నానందింపజేసి కడుపుతో బాటు కర్ణమునకును వింతొనర్చిరి.

టవున్ హైస్కూలు.

జనవరి 30, 31 తేదీలలో శేషలెన్సుజరిగిన జిల్లా, ఆట పంచెములలో టవున్ హైస్కూలు విద్యార్థులు చాల అటలతో గలుపొందిరి. గ్రెగ్గ మెడల్, మెల్టాండు కప్, మున్నగు బహుమానములకు గుడ బొందిరి. అంతలకు 2-వ తేదీన పర్యావరణ, బ్యాంకు వాద్యములతో పురమేగిరి. నాటి దినము స్కూలుకు నెలవీయబడినది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1920-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4-వ తేది

బుధవారము

ఉత్కలోద్యమము. *

లోకమంతయును నూతనవైతన్యావృత మై ఉత్కవికాసమునకై పరితపించునపు ఉత్కజాతుల వలె నుత్కలులును నాత్మవికాసమునభిలషించుట సహజము. ఉత్కలుల కష్టములను వారి మహాదాశయులను చెలుపుచు “ఉత్కలోద్యమము, ఉత్కలదేశపు సంస్కరణములు” అను శీర్షికల క్రిందను నుత్కలోద్యమాభిమానులు ప్రకటించిన గ్రంథములు భారతజాతీయాభ్యుదయమును గోరు వారలకు పరమాదరణీయములు. ఆగ్రంథములందు ఉత్కలోద్యమచరిత్రము విపులముగ జర్పించబడి ఉత్కలరాష్ట్రనిర్మాణావశ్యకత సహజముగ స్థాపించబడినది. స్వయంనిర్ణయధర్మమును బోధించెడి కాలమునందు ఉత్కలోద్యమతత్త్వమును శంకించుటకుగాని తర్కించుటకుగాని యవకాశములు లేవు. ఉత్కలులు నాలుగురాష్ట్రములందు చీలిపోయి కృషించుచున్న విధమును దేశచరిత్రము వెల్లడిచేయుచున్నది. బీహారునందు 97,71,356 వంగరాష్ట్రమునందు 12, 3,580 మధ్యపరగణాల యందు 12,59,896 చెన్నరాష్ట్రమునందు 29,75,326 ఉత్కలులు గలరని ఉత్కలోద్యమ గ్రంథమునందు వివరింపబడినది. ఉత్కలదేశము మతము నొకరాష్ట్రమునందు కేవల 90,000 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము గల రాష్ట్ర మేర్పడునని ఉత్కలోద్యమగ్రంథమునందు నిర్ణయింపబడినది. నూతనరాష్ట్రమునందు బ్రిటిషుభాగముల నుండి 42,325 మైళ్ల ప్రదేశము స్వదేశసంస్థానముల నుండి 46,704 చదరపుమైళ్ల ప్రదేశము చేరవలసి యుండునని గ్రంథకర్తలు తెలిపియుండిరి. రాష్ట్ర వైశాల్యనిర్మాణమును గురించి భేదాభిప్రాయములుండినను రాష్ట్రనిర్మాణావశ్యకతను గురించి భేదాభిప్రాయము లుండజాలవు. సరిహద్దులను నిర్ణయించుటయందును సరిహద్దులందు గల మిత్ర జాతులను నుత్కలమునందు కేర్పట విషయమై వాదప్రతివాదములు జరుగవచ్చును. స్వదేశ సంస్థానములను కేర్పటయందును ఆరణ్యకులను నుత్కలమునందు కేర్పటయందును భేదాభిప్రాయములు రాష్ట్రనిర్మాణసమయమునందు గలుగుట సహజము. సరిహద్దుదేశములందు గల ఉత్కలేతర జాతులను నుత్కలులను జేయవలయు నను సంకల్పముదారమైనను సాధ్యముగాదు. మిడ్నాపూరు మండలమును సింగ్గుముండలమును సంపూర్ణముగ నుత్కలమండలములనుగ జేయుటయందు గల సాధకబాధకములను నుత్కలోద్యమాభిమానులు గ్రహించుట భవ్యము. జయపురము సంస్థానమునందు నుత్కలమునందు కేర్పటయందునుగల బాధక

ములు యోచనార్హములు. ఉత్కలాదులకు గల స్వయంనిర్ణయార్హకారము సీమాంతరవాసులకును గలదని ఆంధ్రోత్కలకర్ణాటకోద్యమాభిమానులు గ్రహించుట ఈయుద్యమములు ఫలప్రదము లగుటకు సాధనము. ఉత్కలోద్యమగ్రంథమునందు ప్రాచీనకాలమునందు ఉత్కలదేశమునందు గంగారుషికు ల్యానదుల నడుమ నున్న దేశమంతయును చేరి యున్న దనియును మధ్యయుగమునందు గజపతుల కాలమునందు కళింగరాజ్యము గోదావరి పెన్నల వరకు వ్యాపించిన దనియును వర్తమానకాలమునందు ఉత్కలదేశము కృశించిన దనియును తెలుపబడినది. ఈవిధములను బాటించినపుడు ఉత్కల రాష్ట్రనిర్మాణమునందు గల సాధకబాధకములు వ్యక్తము గాగలవు. అయిన నీవిషయమును భిన్న జాతుల సంప్రతింపువలనను నిర్ణయించుట సాధ్యము. ఉత్కలులవికాసమున కుత్కలరాష్ట్ర మత్యంతావసరము.

ఉత్కలరాష్ట్రము

ఆంధ్రోద్యమమునకు వలె నుత్కలోద్యమమునకును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణము ప్రాణము. ఉత్కలదేశవిభాగమువలన నుత్కలులస్థితి దుర్భిరముగ నున్నది. ఉత్కలుల ప్రాచీనాస్పత్యము గమించినపుడు వర్తమాన దుర్భరస్థితిసంతాపమును గలిగించుచున్నది. ఈసంతాపముత్కలులయందెప్పుడు మహావేగముతో వ్యాపించుచున్నది. ఉత్కలదేశకళలు ఉత్కలసారస్వతము ఉత్కలదేశకవిశ్రమలు సంపదలు ప్రిణీతమైనవిధమును దేశచరిత్రము తెలుపుచున్నది. 89,000 చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణము 1,50,00,000 ప్రజలును ప్రాచీనసాహిత్యసాంప్రదాయాచారమును గల దేశము ప్రత్యేకరాష్ట్రమునకు దగియున్నదని పకలజనులను సంగీకరింపగలరు. హర్షర్షునిసలి గారు 1903 వ సంవత్సరమునందే విభాజ్యమైన యుత్కలరాజ్యమును నేకముచేయుటయును దానిని వంగరాష్ట్రమునందు కేర్పటయును ధర్మమని వ్రాసియుండిరి. కర్ణాటప్రభువుగారు గంజాముమండలములోని ఉత్కలప్రదేశమును ఒకస్థానముగా కేర్పవలయునని నిర్ణయించినను ఏ ప్రతి క్రభువు గా రానిర్ణయమును నిరాకరించిరి. ఉత్కలమహాసభ మోంతుగుగాకి సమర్పించిన విన్నపము వలన ఫలము గలుగలేదు. అయినను నుత్కలులు పూనికతో వారి యుద్యమప్రాప్తికి బాటువడిన విధమును నుత్కలోద్యమము విశదము చేయుచున్నది.

ఉత్కలచంఘము

ఉత్కలమహాసభలు 1903 సంవత్సరాంతమునండియు గూడుచు నుత్కలోద్యమాదర్శములు వెల్లడి చేయుచున్నవి. ఆరంభమునందు ఆంధ్రమహాసభయందు వలె నుత్కలమహాసభయందును రాష్ట్రనిర్మాణము మహాభూతమువలె గోచరించినది. ఉత్కలమహాసభలు ప్రత్యేకమును నుత్కలప్రదేశమున నేకదేశమున కేర్పవలయునని కోరినవి గాని ప్రత్యేకరాష్ట్రమును గోరుటకు సాహసించలేదు. ఆంధ్రమహాసభల తీర్మానము జుత్కలులకు సాహసధైర్యములను గలిగించినవి. కర్ణాటక నుత్కలమునకు ప్రత్యేకరాష్ట్రనిర్మాణావసరమును సమర్థించిరి. మోంటుఫర్డు నివేదిక యందు ఉత్కలమునకు మున్ముందుగ ప్రత్యేక

రాష్ట్రనిర్మాణ మవసరమని ప్రతిపాదించబడినది. కాని మోంటుఫర్డు నివేదికకర్తలకును జాయింటు కమిటీకిని సాహసధైర్యములు గలుగనందున నుత్కలసమస్యయును నాంధ్రోద్యమము వలె నూగులాడుచున్నది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణ సులంబదమునైరి. పరిశ్రమచేయుట కవసరమేలెంచినది. ఆంధ్రులు కర్ణాటకులు సింధుదేశములు ఉత్కలులు గలసి భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణమునకై పనిజేయుట యవసరం బగుచున్నది.

సంస్కరణములు - భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములు

ప్రజలు రాజ్యాంగములందు పాల్గొనుటకు మాతృభాషయే శరణ్యము. పకల జనులును సంగీకరించుచున్నారు. నూతనశాసననిర్మాణసభలకు నియోజకగణము విశాలముగా నున్నది. కృష్ణా మండలమునందు నలుపురు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు 80,000 నియోజకు లుండురు. స్వరాజ్యప్రాప్తికి నియోజకవర్గనిర్మాణమే మూలాధారమని సంస్కరణశాసనకర్తలు ధృష్టించుచున్నారు. కాని నియోజకగణనిర్మాణమునకు మూలాధారమైన భాషాధారకరాష్ట్రనిర్మాణము పట్ల రాజ్యతంత్రజ్ఞుల కరాజ్యభివ్యమును జూపుచున్నది. స్వరాజ్యప్రావణసంతరము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రసమస్యను నిర్ణయించుట యుచితమని లోకమాన్యతిలకు బ్రాహ్మణేతర నాయకులు కొందరాంధ్రనాయకులు తలచుచున్నారు. కాని భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణములనునే ప్రజాస్వామ్యత్వము సాధ్యముగా వలసియున్నదని వీరు గ్రహించకుండుట విచిత్రముగ నున్నది. ఆంతరంగిక కారణములను గప్పిపుచ్చి స్వరాజ్యవాదమును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణమునకు ప్రతికూలకారణముగ సమర్పించుట రాజ్యతంత్రమనిలోచుచున్నది. నాయకులు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణాందోళనమున కిది సమయము గాదని యుపదేశించుచున్నారు. కాని దీనిలోచన గలవా రిదియే తరుణమని నమ్ముచున్నారు. నూతనశాసనసభలయందు భిన్న సంఘములకు ప్రత్యేకస్వత్వము తేర్పడినపుడు వానిని మార్పుల దుష్కరము. ఎన్నికసమయమునందును నూతనశాసనసభలయందును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రధర్మమును ప్రజలకు బోధించుట దేశభిమానులకు ధర్మమై యున్నది. ఆంధ్రోద్యమమునకు నుత్కలోద్యమమునకును సామభేదము గలదుగాని భావభేదము లేదు. చీలిపోయిన యుత్కలదేశములను నేకము చేసి యుత్కలరాష్ట్రము నిర్మించుట యుత్కలాభ్యుదయమునకును భారతాభ్యుదయమునకును సాధనము. త్రిలింగ కళింగ దేశములకు చిరకాలమునుండియు సన్నిహిత సాహచర్యము గలదు. భావికాలమునందును సీ సాహచర్యమవిచ్ఛిన్నముగ దేశభ్యుదయమునకు వినియోగపడవలసియున్నది. ఆంధ్రులును నుత్కలులును సాహచర్యమును బూని ప్రత్యేకరాష్ట్రనిర్మాణమునకై పాటుపడుట సమంజసము. ఉత్కలోద్యమాభిమానుల ప్రయత్నములు సహాదరణీయములనియును నాంధ్రుల పోషణయోగ్యములనియును నుత్కలోద్యమగ్రంథము సహస్రముఖముల బోధించుచున్నది.

* హెచ్. హెచ్. పండే. పి. పి. గారి ప్రచురణము:— శత్రుదర్శి, ఆంధ్రసమాజము, ఆస్కా, గంజాము.

సంస్కరణములు: ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

VI

సంస్కరణముల మూలమున, దేశమునకు వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము చేకూరెనని అను విషయము మై, వెనుక నొకటి విశేష దూరము చేర్చించి యుండుటచే, ఆ విషయము గూర్చి విశేషముగ వ్రాయుట చర్చితచర్యణమగును. వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యముగూర్చి సంస్కరణశాసన మెట్టి ఏర్పాటు చేయలేదని, దెలిపియుంటిమి. బాయింటుకమిటీ వారు తమ నివేదికమునం దీ విషయమై స్థానిక లాభాన్నియముగ నుదహరించిరి. వారు సూచించిన ప్రకారము, విదేశవస్తువులపై సుంకములను విధింపవలసినయెడ, సామ్రాజ్యశాసనసభ నిర్ణయించిన బాలకు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారును శాసన సభవారును ఏకీభవించవలెను. అటుల ఏకీభవించినపుడు, ప్రభుత్వకార్యదర్శి వారల నిర్ణయముతో సాధ్యమగునంతవరకు జోక్యము కలుగజేసికొనుట మానివేయవలయునని తెలుపబడినది. కాని, సామ్రాజ్యమునకు గల అంతర్జాతీయ బాధ్యతకు గాని, సామ్రాజ్యమునందలి వాణిజ్యపు ఏర్పాటులకు గాని రక్షణ యవసర మగునపుడు మాత్రము, కార్యదర్శి జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును. దీని యర్థ మేమి? ఇంపీరియల్ ప్రెజిడెన్సు వద్దతి సామ్రాజ్యపు వాణిజ్యవద్దతిగ నవలంబించబడినది. ఆ వద్దతి ననుసరించుచో, హిందూ దేశము లధినివేశ రాజ్యములయొక్క గాని, ఆంగ్లదేశముయొక్క గాని, వర్తకపు పోటీకి తాళలేక పోవును. అందుచే, హిందూదేశ వాణిజ్యాభివృద్ధి చేకూరవలయుననిన, సామ్రాజ్యమునందలి ఇతరభాగాల వరకులపై గూడ సుంకములను విధింపక తప్పదు. అట్టి యవసరము గలిగినపుడు, లాంకుమైకు మాంచెస్టరు వర్తకుల వాంఛలను ప్రతిఘటించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు శాసనసభాసభవారితో నేకీభవించి, దని బూనుట సామాన్యముగ జరిగెడి విషయము గాదు. ఒకవేళ జరిగినను, సామ్రాజ్య వాణిజ్యపు ఏర్పాటులకు ధింగము కలుగునని, ప్రభుత్వకార్యదర్శి జోక్యము కలుగజేసికొనక మానదు. ఇందును బట్టి, ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించిన పిమ్మట గాని, వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము ఫలప్రదముగా నేరదు. కేంద్రప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహించక పోవుటచే, నెట్టి సమస్యలు వాటిల్లునో సులభముగ గ్రహించవచ్చును. చరితాలనా వ్యవహారములకు ధన మెటుల లభించునో యని, ఎల్లరు వదిలేపించుచుండ, ముందే సివిలు సర్వీసు య ద్యోగుల వేతనము లింకను వృద్ధిజేయబడినవి. ఇటులనే ఇతర యన్నతోద్యోగుల వేతనములను వృద్ధిజేయబడుచున్నవి. ఇందువలన చరితాలనపు వ్యయ మింకను వికారీతముగ హెచ్చుక తప్పదు. ప్రపంచములో నేదేశమునందును, హిందూదేశమున సివిలు సర్వీసువారి కిచ్చు హెచ్చుతీయము లీయబడుట లేదు. సంస్కరణశాసనము క్రింద బని చేయుటకు ప్రతిఫలముగ సివిలు సర్వీసువారి జీతములను పెన్నవలను అల్లవెన్నలను హెచ్చుతీయముల అనర్థదాయకము. ఈ జీతములను తగ్గించునని కోరుటకుగాని, ఆ విషయమై చర్చించుటకుగాని, సామ్రాజ్యశాసనసభకు హక్కులేదని, 25 క్లాజు ప్రతిపాదించుచున్నది. సివిలు సర్వీసు యద్యోగుల జీతములను, పెన్నలను, వారికిగల ఇతర హక్కులును సంస్కరణశాసన ములలోనికి వచ్చినపుడెటుల నుండెనో, ఆరీదననే పిచ్చుటను నుండవలె

నాల్గవ ఆంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద

చెన్నైలో వచ్చుచున్నకళాశాలలో ఫిబ్రవరి 7, 8 తేదీలను సమావేశమగును.

నని, కిరీ క్లాజు బెలుపుచున్నది. సంస్కరణముల వలన గలిగెడి భావిలాభ మెటులున్నను మున్నుండు చరితాలనా వ్యయభార మితీతయించుచున్నది.

జర్మనీయొక్క ఆఫ్రికా

సుక్రసిద్ధాంధ్రు లొక రిబ్బు వ్రాయుచున్నాడు: "హిందూదేశ వైస్ర్యములచే జయించబడిన జర్మనీ యొక్క ఆఫ్రికాలో హిందూదేశమునుండి వ్యవసాయదారులను వైస్ర్యమున కొలుపుండి వ్యవసాయమును వృత్తిగా నవలంబించ దలచిన వారిని నివాసమునకు బంపి యిదేశము నభివృద్ధిజేయుట కెట్టి మార్గముల నవలంబించవలయునో దెలియ గోరి స్టేటు సెక్రటరీగా రిండియా దొరతనమువారి పేర వ్రాసి రనియు, వారు వేర్వేలు రాజధాని ప్రభుత్వముల వారి యభిప్రాయముల నడిగి రనియు మన రాజధాని ప్రభుత్వము వారు మండలదండవిధాయిల నీ విషయమును గురించి రిపోర్టు నడిగి రనియు దెలియుచున్నది. మండలాధికారుల క్రింద ప్రయోజనము కనుగొందరొ కేదో చెప్పుకాలము యొక్క ఆఫ్రికాకు సంబంధమువారు వలస కూలీలుగా మాత్రము పోరనుట నిశ్చయము. ఆంధ్రమాత్రముతో మర వేరేమును భింతువులు కా గూడదు. ఒకవంక దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ఒకవంక తూర్పు ఆఫ్రికా యూరపీయనులు మనదేశములవల్ల ఒక ను హింపుచున్న అనాదారమును అక్రమమును గుర్తించి, నూత్ని అధినివేశప్రయత్నములందలి బాగయకులై వర్తించుట యావశ్యకము. హిందూదేశమును నానాజాతుల సంఘము కేర్చుకొనుట వలన పూర్వపు వైస్ర్యతను మన దేశముల వల్ల నితర దేశములవారు బాధపాలరు. మన మంగీకరింపజాలము. కావున నిచటనుండి సంబంధము రందరకు ముందు పోరస్వాతంత్ర్య బాధ్యతను నిరూపించవలయును. జర్మను యొక్క ఆఫ్రికాకు జోపు హిందూవులకు నచటి యూరపీయనులతో సమాన స్వాతంత్ర్యము లుండవలయును. ఆయుధముల ధరించుట కిష్ట ముండరాదు. హిందువులకు యూరపీయనులవలె సాత్తులను సంపాదించుటకును విక్రయించుటకును సమస్త వ్యాపారములను ఇష్టానుసారముగ జరుపుటకును దారాపుత్రాదులతో స్వేచ్ఛగ నివసించుటకును గమనాగమనములకును హక్కు లుండవలెను. వీటిని విభిన్నముగ ప్రకటించవలయును. భూములను తొలుత అనుకూల పద్ధతులపై నియవలెను. ఆవశ్యకమయినచో నచట నివాసముల నేర్పరుచుకొనిన వారు హిందూదేశమునుండి ఇండాచదు కృత్రిమిద కాకుండ చనివాండను తెప్పించుకొనుట కవకాశ ముండవలెను. హిందూదేశము గత యుద్ధమునకు 14 లక్షల మందిని పంపిముండెను. ఇతర కాలనీలవారందరును కలసి అంత వైస్ర్యమునే బంపిరి. ఇతర కాలనీలవారికి కొద్దిగనో గొప్పగనో రాజ్యసంపాదనము లభ్య మయ్యెను. జర్మను యొక్క ఆఫ్రికాను హిందూదేశమునకు దేర్చి దాని నిండియా దొరతనమువారు మన దేశభాగముగ పాలించుట కేర్పాటుచేసినగాని నచట కేగు వారికి స్వేచ్ఛయు స్వాతంత్ర్యము నిరాటంకముగ సాధ్యమగునని యూహించజాలము."

ఆంధ్ర మహాసభలు

కీర్తిసమావేశావసరము

రాగల యాంధ్రసభలను కర్నూలు మండల సోదరులు కర్నూలు మండలమునందలి పుష్పాక్షేత్రమైన మహానంది కావ్యసముచేసిరి. మహాసభలను వైత్రశుద్ధపూర్ణము సమయమునందు మహానందియందు జరుపుటయును ననుకూల మని తెలిపి యుండిరి. వైత్రశుద్ధపూర్ణము సమయమునందే ఈ సభ సెలవులును రానున్నవి. ఈ రెండు సమయములును మన భాగ్యవశమున కలసి వచ్చినవి. రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు సంబంధించిన నిబంధనలను జేయుట కధికారవర్గము పూనుకొనుచున్నది. దేశమును కలవరపరచుచున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణశాసనములను జర్చించుటయు సాంధ్రుల కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటయునీ నవసరంబగుచున్నది. ముఖ్యముగ సాంధ్రోద్యమమునకు మూలాధారమైన యాంధ్రరాష్ట్ర సభ్యులు గూర్చి సువృధాభిప్రాయమును నియోజకవర్గమునకు వ్యక్తముచేయుట యవసరంబై యున్నది. దేశ మంతయును నియోజకసిద్ధాంతములతో వ్యాకులమును బొందక పూర్వమే ఆంధ్రుల వారి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుట యవసరము. కాలమును సమీపించుచున్నది. వ్యవధి తీర తిలములు మాత్రము గలదు. వైత్రమానమునందు ముఖ్యముగ పూసమయమునందు మహానందికేంద్ర జేత్రసేవ సౌమ్యముగను నానందజనకముగను నుం. వైశాఖమాసమునందు గ్రీష్మమునందు మహాప్రయాణము దుర్భరముగ నుండును. వర్షకాలమునందు మహానందిసభలు కష్టసాధ్యములు. ఒక ను నితరసమయములందు కాల మనుకూల నను రాజ్యాంగ సమస్యలను నిర్ణయించు వెంటనే సభలు కూడుట యవసరంబగుచున ఈ సందర్భములను గమనించి ఆంధ్రమహాజముఖ్యముగ కర్నూలు మండలవాసులు శుద్ధ పూర్ణము సమయమునం దాంధ్రమహాసభలను మహానందియందు జరుపుటకు వెంటనే ప్రయత్నములను జేయుచురని సమ్మతమైనది. మహాసభను మహానందియందు సభలు గూయుందు మహా విశేషము గలదు. పూర్ణముకు శ్రీతైల మహాక్షేత్రమునం దంభోజవలలు జరుగ గలవు. ఆ సమయమునందనా హూతులై వేరికొలది యాత్రికులు రాకపోకలకు మార్గమునందు గల మహానందికేంద్రముతో పాలు చేర్చుచు యగుగ్రహయిన నాంధ్రసభలకు సేవించుటయును సంభవించును. బ్రహ్మశ్రీ మహానందయ్యగారు దేశపాంశ్య సుబ్బారావుగారు రావు బహద్రులు ఎస్. వి. నరసింహారావుగారు మొదలగు ప్రముఖులకు వెంటనే కార్యనిర్వహణమునకు బూనుకొని యాంధ్రోద్యమా దర్శకులను సభలను చేయుటకు మనః పూర్వకముగ వేడుచున్నాము.

న్యాయస్థాన హత్య.

బొంబాయి హైకోర్టులో విచారణ

జమీందారులపై కేసు.

చెన్నైలోని న్యాయస్థాన ప్రాంతాలపైని పాట దీలాపేగారి కడంబూరు మైనరు జమీందారు 16-10-19 వ తేదీని హత్యచేసిన తేబడినకేసు విచారణ బొంబాయి హైకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి సర్ నాథుక మెట్టోడు గారు యానెల 2-వ తేదీని ప్రారంభించిరి.

భార్యకు నీయంతు ఫర్దువెల్లకు చెన్నైలో ప్రభుత్వ న్యాయవాది (క్రాస ప్రాసీక్యూటరు) సిద్దే స్మితు బొంబాయి ప్రభుత్వ న్యాయవాది (కల్లివ ప్రాసీక్యూటరు) వాదగార్లు ప్రభుత్వమువారి వక్తమునను ఆర్. డి. యన్. వాడియా (బొంబాయి), దాక్టరు స్వామినాథన్, దాక్టరు ఎతిరాజు (చెన్నై కట్టు) గార్లు కడంబూరు మైనరు జమీందారు పక్షమునను వాదించెదరు. అప్రావరు సింగంపట్టి మైనరు జమీందారు కత్తమున జే. డి. జేవారు గారు విచారణను గమనించెదరు. తాను నేరము చేయలేదని ముద్దాయి తెలిపెను. ప్రభుత్వమువారి వక్తమున సిద్దే స్మితు గారు వాదమును ప్రారంభించిరి. ముద్దాయి కడంబూరు జమీందారు. వయసు 17 వర్షములు. మైనరు. చెన్నైలోని నీహత్య జరిగినపుడు ఆచట సెక్ తెగవారి కొరకు కల్లెకముగ కోర్టు ఆఫ్ వాక్సుచారిలను నేర్పరచబడి యొకక

కాలముందు ముద్దాయి నిరసించుచు విద్య నభ్యసించు చుండును. ఆకళికాలము న్యాయస్థాన కళికాలమునకు. దీలాపేగారు ఆకళికాలలో కొన్ని ఏండ్లందు తుపాధ్యాయుడుగా నుండెను. నేరము జరిగినపు డతడు అక్కింపు ప్రిన్సిపలుగా నుండెను. ఆకళికాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య చాలతక్కువ. నేరము జరిగినపుడు కళికాలముందు 9 నుండి విద్యార్థులు మాత్రమే యుండిరి. వారిలో 8 గురు వాక్సులు. సింగంపట్టి మైనరు తండ్రి జీవించి ముమ్మారుగా నున్న నరిని ప్రత్యేకముగా చేర్చుకొనిరి. అతడు చేరి నేరము జరిగిన సరికి 8 నెలలు మాత్రమే యుండి. దీలాపేగారికి వివాహ మైనది. అతడును భార్యను గూడ ఆకళికాల భవనమున జీవించుచుండిరి. వా

ళ్ళ పసిబిడ్డకుడ నుండెను. అర్ధరాత్రివేళ హత్య జరిగినదని యుండెను. అపుడు 9 నుండి విద్యార్థుల చటనుండిరి. పసిప్రత్యేక (ఆయా) పరిచారిక తయిండి యుండెను. వాతల పుట్టవద్ద పడుండియుండెను. పేగారిని హత్య చేయుటకు యి సింగంపట్టి మైనరుతో కట్టచేసెను. వారు రెండు వాగులను సాధుచేసి నట్టిందిరి. రాత్రి 12-30 గంటలపుడు గారిని కాల్చిరి. 15వ తేదీ రాత్రి 7-8) గంటలపుడు కోర్టు విలియడ్ గదిలో గ్రామోఫోనువద్దకు తలమునకొటరు పింగు సాంగు బల్ల కద్ద ను యుండిరి. యియును అప్రావరును సోపానముండిరి. ఉస్మానియరు మైనరు సోపానము 7లది యుండెను. అతని ను 12 ఏండ్లు. దొరను చంపుటకు గూర్చి కడంబూరు సింగంపట్టి మైనరును మాటలాడుచుండిరి. దొర మనల నమోదన తరగాన నేరనిని చంపరెనని కడంబూరు మైనరు పలికెను. సింగంపట్టి మైనరు వయసు 16 ఏండ్లు. అతడు హత్యచేయుటకు జంకరెన్నవమున పరచెను గాని తక్కినవారి నతమానకచలేదు. అదిగాక అతడన్న మాటలు భార్యయందు కమ్యుండేకండి కలిగిన గాన వాని నంతగా నవలెదని సింగంపట్టి మైనరు పలికెను. వారిట్లు చర్చించుచుండగ తలమునకొట మయినరు వచ్చెను. వారు ముగ్గురును తెలుగుటపోయి ఆలోచించిరి. వారు మరల తమ గదులలోనికి పోయినపుడు తుపాకులను సాధుచేయ వారంభించుచు కడంబూరు మయినరు సింగంపట్టి మయినరుతో చెప్పెను. అందరి వార్లు సాత్రగు రెండు తుపాకులను వారు తీసుకొనిరి. వానిని కుప్పకరిది ఆలములోనుండి మాడు పెట్టెల తూటాలను తీసిరి. అపుడు పుర్కాడు నీయరు మైనరు కడంబూరు మైనరు గదిలోనికి వచ్చెను. దీలాపేగారు తన గదిలోనికి పోవుటకు ముందు రాత్రి 8 గంటలపుడు వెలుకలికి వచ్చి మా మా ఆ ప్రకారము వార్లు లండరితో మాటలాడెను. రాత్రి 12 గంటలపుడు కడంబూరు మైనరు తన గదిలోనుండి వెలుపలకు వచ్చి సింగంపట్టి మైనరును కమ్మవెను. మొదట నేను కాలేదను అది గురి తప్పిపోయినను తే ఆలోగా ఎవరైన వచ్చినను నీ పుకాల్పును కడంబూరు మైనరు సింగంపట్టి మైనరుతో చెప్పెను. కడంబూరు మైనరు

తుపాకిని కాల్చగానే సింగంపట్టి మైనరు తరుగి పోయెను. పిమ్మట వారిద్దరును తమ తమ గదులలోకి పోయిరి. ఇద్దరును పరగత్తుచుండగాను కడంబూరు మైనరు తుపాకిని క్రిందు పారవేయుచుండగాను తెరకాయ మైనరు చూచెను. తుపాకి ఫస్టిలను దీలాపేసరికి మెలకువ వచ్చెను. ఆమె నిపుడి క్యాయపానునకు సాక్షిగా పోవము. ఆమె సాక్షియ మేజస్ట్రేటులను నమోదు చేయబడినది. దానిని చట చదివెము. ఆమెకు సంతాపాతికయినను మనోదృష్టము కలుగుటచే హత్య జరిగిన వెంటనే ఆమె (విజయవేళమున) వెళ్లిపోయినది. దీలాపేగారు కోర్టు ఆఫ్ వాక్సు వారికి ముద్దాయిని గూర్చి వ్రాసిన నవేదికము సంగతులు దీలాపేగారి సోదరుగూడ తెలియుచు గాని ఆమె గూడ విలంతువుతో (విజయవేళమున) వెళ్లియున్నది గాన నీ క్యాయపానునకు సాక్షిమయ్య పోలేను. తన భర్త ప్రాణములపాసి క్రిందపడి యుండంగ మాది దీలాపేసరికి వెంటనే సేవకు పొంగుస్తకు గాని తెలిపాలో పిలవెను. అతడు వచ్చిచూచి (ప్రాణములు పోయినట్లు తెలుగుకొని పోలి) ను వారికి తెలిపెను. పోలికు కమిషనరు వెంటనే, అచటికి వెళ్లెను. తుపాకి పారవేయబడిన తావును తెరకాయ మైనరు చూపించగా రాత్రి 2 గంటలపుడు 3 నలుగురు స్పెక్టరు దానిని తీసి తెల్లవారి 7 గంటల వరకును దానిని భద్రపరిచెను. ముద్దాయికిని ప్రిన్సిపలుకును విశేష మున్నట్లు సాక్షియ కలదని ఫిర్యాదీల న్యాయవాది నడిపెను. పిమ్మట న్యాయస్థాన భవనము ప్రాసాన వ్రాపుమెను. దానిని సోగ్రాపు తీసిన ఫోటుగ్రాఫును విచారింపిరి.

తెండవరోజు

ఈ నెల 8 వ తేదీని మరల విచారణ జరిగినది. కోర్టు ఆఫ్ వాక్సుచారిని న్యాయస్థానమున మెడికలు ఆఫీసరుగా నున్న మేజరు పొంగస్తకు గారి సాక్షియ జరిగినది. 15 వ తేదీ రాత్రి 12-30 గంటలకు తెలిపాలో న్యాయస్థాన నుండి పిలవెరి. నేను వెంటనే అచటికి వెళ్లిరి. అప్పటికే దీలాపేగారు చనిపోయిరి. తుపాకిగుండు వలన మరణము కలిగినది. సింగంపట్టి కడంబూరు మైనరులు హత్యచేసినది తెరకాయ మయినరు, వాలో చెప్పి కాగితముమీద వ్రాసి ఇచ్చెను. దానినేను పోలికు వారికిచ్చిరి. అదివరకు దీలాపేసరిగారి ఆరోగ్యము సరిగనే యుండెను గాని హత్య జరిగినది మొదలు చాల అందోళనకరముగ మారెను. వా ఆలోచనమీదనే విలంతువుకు సోకరియును (విజయవేళమున) వెళ్లిరి. నేను కొన్ని ఏండ్లందు దీలాపేగారి నెరుగుచును. అతడు దావరకము లేకుండ మాటలాడు స్వభావము కలవాడు. అతడు కళికాలము బలవతితని నోటిను యిచ్చుబడినది నేను వింటిని. కడంబూరు మైనరుకు చేతులను కలదు. పిట్టచేళ చాల తడవకును మనస్థిమితము లేకుండ నుండునని నేను 1919 మార్చి నెలలో స్ట్రెస్ కేటు నిచ్చితిని. చేతులదడకును మైనరు ఆరోగ్యమునకును సంబంధమేమియును లేదని మేజరు పొంగుస్తకు గారు యడిచిరి. పిమ్మట కవరీక్షను చేసిన అసిస్టెంటు స్ట్రెస్ దాక్టరు మానిలాచుడి గారును చెన్నైలో ఓట్సు కంపెనీ తుపాకుల డిపార్టుమెంటు యుద్ధాగి సామ్యము నన్నగానను సాక్షిమిచ్చిరి.

అప్రావరు.

అప్రావరు సింగంపట్టి మైనరు కంకర తీర్చపతిగారి సాక్షియ పుచ్చుకొనబడినది. వాయసు 16 ఏండ్లు. హత్య జరుగునపుడు నేను న్యాయస్థాన కళికాలకు వచ్చి 7 నెలలు మాత్రమే యుండి. కళికాలకు వచ్చి పిమ్మటనే ముద్దాయితో కలిసెము. కలిగినది. ఆకళికాదడు పొంబూ వ్రాసుకుడవని దీలాపేగారు ముద్దాయిని నిందించిన కారణమున ముద్దాయికి పేగారి వైశాలకోపము కలిగియుండెను గాన నరిని చంపరెనని ముద్దాయి మాటించెను. హత్య జరిగినవాడు హత్యకుడదని నేను ముద్దాయితో వాదించితిని గాని అతడు వాదులను నిరాకరించెను. అతని ఆజ్ఞచోద్యమకే అతనితోగూడ నేను తుపాకులను సాధుచేయుట యన్నగు ననుట చేసితిని. తాను హత్యచేయ బోవునపుడు నేను వెంటపొకున్న ను గూడచం వెదవని ముద్దాయి చెప్పెను. అర్ధ రాత్రి 3 వేళ ముద్దాయి నేనువద్దకు తావునకు వచ్చి నన్ను తేదిలాపేగారి కడరి గదిలోనికి తీసుకొని వెళ్లెను. దీలాపేగారు తపాలో వంతుకొనిరి. గదిలోనుండి చూచిన వారి మంచము బాగుగా కనబడును. తాను మొదట, కాలేదననియు అది గురితీసిన కాని ఆలోగా దీలాపేసరిగారి మరయెదరెన గాని వచ్చిన నేను కాల్చరెననియు ముద్దాయి వాలో చెప్పెను. ముద్దాయి దీలాపేగారి మంచము యొద్దకు పోయి కొద్ది దూరమున నిలచుటచే తుపాకిని కాల్చెను. పిమ్మట నేను ముద్దాయి

యి వెనుకనే తేబడివైచి పోయి కాల్చెను. మరణము జరిగి. అదివరకు పోలికువారు నన్ను తేబడివైచుచుండిరి. ఉర్కాడు నీయరు మైనరు చెల్లెలి ని వెండ్రి జే ను కొన వ రె న ని వాతండ్రి వాలో చెప్పిండు న ఉర్కాడు నీయరు మైనరుతో మెల్లని సంపాదించుటకు నేను న్యాయస్థానమున వెళ్లితి. కల్లెవ పిమ్మటనే తుపాకిని కాల్చుట నభ్యసించితిని. అదివరకు చెన్నైలోని కాల్చుట. అదివరకు నేను ముద్దాయి కెన్నుడును వెనుకనే గాని హత్య జరిగినవాడు మాత్ర మతడు నన్ను గూడ చంపునేమో యని నేను చాల భయపడితినిని అప్రావరు తెలుపబడినది.

2-వ తేదీని గూడ అప్రావరు సాక్షి విచారణ జరిగినది. వాడియా గారు అప్రావరును 2-3 తేదీలలో కాగితమువరకు చేసిరి. నేను దీలాపేగారిమై తుపాకి కాల్చెను. మరు విచారణ జరిగిన వాడు నేను విలంతువులకు భరింపలేదు. నన్ను గురితంప పిలవెమండ చేయుటకు నేను యత్నింప లేదని అప్రావరు చెప్పెను. అప్రావరు ను ముద్దాయి యాను తెరసాలలోనున్న పురు ముద్దాయి అప్రావరుకు వ్రాసిన లేఖను అందుకు అప్రావరు వంపిన ప్రత్యుత్తరమును అప్రావరుకు పోల్చెను. మనము ఉర్కాడు మైనరుకు నమ్మిండుగులన నిట్టికలి కట్టికది. పీడకలు చెప్పిన ప్రకారము నేను తెలిపితిని గాన మీరు నామీదను వాతండ్రిమీదను కోవగించకుడు” అని అప్రావరు ముద్దాయికి వ్రాసెను. దానిని గూర్చి వాడియా గారు అప్రావరుకు జరిగి. నేను న్యాయస్థాన కేళ వ్రాయలేదు. ముద్దాయి ప్రార్థనమువలన వ్రాసితిరి. కడంబూరు సింగంపట్టి మైనరులు దీలాపేగారిని చంపుటకు కట్టవచ్చిరిని యావైసను నిజముగాచంపినది తెరకాయ మైనరు ముడిమైనరు చేత దాక్టరు స్వామినాథన్ ను దాక్టరు ఎతిరాజు గార్లు కల్లెకును వ్రాయించిరి ఇట్టి లేఖను నీవుకూడ వ్రాయవలెనని న్యాయవాదులు తెలిపిరి గాన వ్రాసి వంతును ముద్దాయి వాడు వ్రాయగా ఎటులైన వియ్యదను కావలెను అందోళనయును అట్లు వ్రాసిన వాడు పరించునని నమ్మి నే. వాలోము ముద్దాయి వ్రాయుచున్న రీతిని వ్రాసితిని గాని నేఖలోని విషయములు తప్పులుగావు. నేను ఉర్కాడు నీయరు మైనరుతో కట్టచేసినదియు నేనును పుర్కాడు మైనరును దీలాపేగారిని చంపితినియు తెలుపబడిన విషయము నత్యుగాదు. మాతండ్రి తెరసాలలో నన్నును ముద్దాయిగూడ చూచి ముమ్మారుతోడను గూడ మాటలాడెను. విచారింపకుము. నిజము చెప్పకుని మాతండ్రి వాలో చెప్పెను. విచారింపిన లాభములేదు. పురాతనము ననుభవించరెనని వాతండ్రి పుర్కాడు మైనరుతో చెప్పెను. “నీ నీయును మాటలాడకుము వాడు మాడుని అప్రావరుకు చేసి వాని నిన్నును గూడ కాపాడెదవని వాతండ్రి ముద్దాయితో చెప్పిన విషయము వాడు వ్రాసెను. మేతనని అప్రావరు చెప్పెను. సింగంపట్టి మైనరు హత్య జరిగిన వెంటనే పోలికు వారి ఎదుట నిచ్చిన కాగూలు మును దాఖలు చేయ గోరెద ను. అపుడతడు ముద్దాయిగా నుండలేదు. ఆ వాక్కులము వాదమును బలపరుచునని ప్రభుత్వమువారి పక్షమున వెల్లగుచు నిన్ను విందిరి. వాడియా గారు జేసిందిరి. కొంతవర్ష జరిగినది. ఆ వాక్కులము దాఖలు చేసుకొన బడెను. నేనిపుడు తెలిపిన విషయములనే మొదట పోలికువారిగూడ న్యాయస్థానములో తెలిపితినిని అప్రావరు నడిపెను.

యితర సాక్షులు

న్యాయస్థానము సమీపమున రెండు తుపాకులను దొరికినది. కొన్ని తూటాలుగూడ దొరికినవి. పిమ్మట ముద్దాయి బల్లలో ముకొన్ని తూటాలు దొరికినవిని నలుగురు స్పెక్టరు తాతి యాను గారు తెలిపిరి. హత్య జరిగిన వెంటనే న్యాయస్థానంలోని వార్లులందరి యొద్దకు వాక్కులకులను పుచ్చుకొంటిని. అప్రావరు వాక్కుల మును గూడ పుచ్చుకొంటిని. కడంబూరు మైనరే హత్యచేసెనని అప్రావరు తెలిపెనని పోలికు అసిస్టెంటు కమిషనరు జగదీశ్వరయ్యగారు తెలిపిరి. దీలాపేగారు వార్లులను గురించి కోర్టు ఆఫ్ వాక్సు వారికి వంపిన రిపోర్టును యెల్లము చేయుటకు కోర్టు ఆఫ్ వాక్సు గుమాస్తాను ఫిర్యాదీలు సాక్షిగా రమ్మించిరి. ముద్దాయికి హత్య చేయుటకు గల కారణము వారిపోర్టు బలపరచునని వెల్లగు గారు నడిచిరి. తురిపోర్టు అసంబద్ధుని వాడియా గారు వారిం చగా న్యాయమూర్తి వాడియా గారి వాదము సంగీకరించెను.

ఉర్కాడు నీయరు మైనరు.

ఇతరవయసు 12 ఏండ్లు. ఇతడు భారతముగ అంగ్లా వలో కొంతతేకుండ కడువడిగ ముడలాడెను. వెల్లకు గారు

విశేష తంత్ర వార్తలు

[తెలుగు వజ్రస్థి]

తురుష్క సంధి.

లండను, జనవరి 28:- రెయిల్ తెలిగిపు క్రికెట్ ఇట్లు వార్తలు వస్తున్నది. ఫ్రాన్సువందలి ఆర్థికస్థితి యేమియో బాగులేనందున తురుష్కసంధి ఏర్పాటుల పరిష్కారము నింకను చాలదీనములవరకు వదిలివేయవలసియున్నది. తుర్కీని మిగిలిన మిగిలిన మహమ్మదీయులు తెలుపు అంతయును బాగుగ నాలోచించవలయును. తుర్కీ బాతీయస్వత్వములకంటె ఏ క్రైస్తవ జాతియొక్క స్వత్వములుగాని తమకు ప్రత్యేక క్రమమునున్నవని అనుమానము తురుష్కులకు దోషమిచ్చుట చాల అసంభవముగ నుండును. హిందవులును, మహమ్మదీయులును గలసి రాజప్రతినిధిగారి కర్పించిన విభాజన పత్రమునుబట్టి చూడయ్యాదాత్మార్థము తుర్కీగుల్జాను గారి కెట్టియధికారముందెనో అట్టియధికారమే ఇప్పుడు నుండవలయుననియు, అందుల కెంతమాత్రము కర్గినను భారతమహమ్మదీయులకు సంకల్పప్రకారము నుండవలదని తెలియుచున్నది.

ఈ కోరికను పట్టుకలలో కోరవలయునని భారతమహమ్మదీయులకు గాని దానినాలోచించు టాన్కేకముని మిశ్రమంతట వారికిగాని లేకు. పుణ్యస్థలముల నెట్లు గారవింది సంరక్షించవలయునో ఆసంగతిని బాగుగ విచారించి ఉన్నతసభవారు మహమ్మదీయుల జీతనిధాంతముల ప్రకారము వలయునంతవరకేర్పాటులను చేయవలెను. ప్రైయిట్టుకీపులను అంతర్జాతీయ పరిపాలనకుండునందుట నిశ్చయించుకొనెను. క్రైస్తవమతముల తేజముల పట్ల మిశ్రమందలివా రేవిధమున నన్ని అంతయులను పరిష్కరించుచున్నారో అతేరించి తుర్కీని మిగిలిన మహమ్మదీయులను పరిష్కరించవలెదలను.

యూగోస్లావులు.

పార్సిస్, జనవరి 29:- జనవరి 21 క తేదీని యూగోస్లావులు మిశ్రమందలివారి అల్లిమేటను కిచ్చిన ప్రభుత్వ క్రమబద్ధమున్నది. లండను సమాధానములో యూగోస్లావియా యెన్నడును తీరలేదు. ఆసమాధానమును చూచుచు దాని కన్నడును తెలుపబడలేదు. అట్టిస్థితిలో ఏ ప్రయత్నమువారిచేనన్నటి యూగోస్లావులు వెంటనే తిరిగివచ్చిరి. గాని లండను సమాధానపు పేర్కాటులకు వారు ఎట్లు బద్ధులు కాగలరో తెలియవచ్చును. యూగోస్లావు ప్రభుత్వమువారు మిశ్రమందలి నూచనలన్నిటి నంగీకరింప జాలరు. అదేయిట్టిట్లు తేజములన్నిటను కార్యకలాంతి జేయవలెననియును వారు రామాచనలలో కొన్నిటిని మార్చగోరుచున్నారు. మిశ్రమందలివారి నూచనలలో ఇటలీ వారు పూర్వముగాని వారాను గాని అవిర్యవరి పాలనావిధులను విడుచునట్లెచ్చుట గాన వారాను ఇట్టి కఠినమనస్సులను స్నేహభావమున పరిష్కరించుకొనుటకు తాము సిద్ధముగ నున్నారని యూగోస్లావు ప్రభుత్వము వారు తెలియబరిచిరి.

యంగ్లీషులో నడిగిన ప్రశ్నలను తిరుగు చేయుటకు ద్వితీయ సమాధానము నీతాము వారే చేసెను. ఈ వ్యాఖ్యానమునకు వచ్చుట, నాకేమియును భయము కలుగలేదని అతిదు సుదీని తనకు తెలిసినంతవరకు అప్రూత సాక్ష్యమును సమర్పించెను. మా సోదరిని వివాహము జేసుకొన గోరెదనని నింగ్లండ్ పై నెవరూ మా అన్నలో ఎల్లప్పుడును చెప్పుకొంటి నాకు తెలియదు. కడంబూరు మైసరు నూచన కడు దారుణమని నేనెరుగుదును. ఈ వాక్య జరుగక మునుపు కొంతకాలము క్రిందట వార్డు లండనుకు పుడకమందల మున కేగినపుడు చెరకాయ తలవలతోట మైసరు లోక స్త్రీ విషయమున అగ్రముగా ప్రవర్తింపి నందులకు బ్రెస్వియంగా కలన వారికి తొందర కలిగినది. నాత్య జరిగిననాడు సాయం కాలము నుద్దయి నన్ను కామకొనిరి యందుకునే నే నతని దుష్ట కంకల ఎప్పుడును ప్రెస్వి షా లు కు తెలుప విజితే పోయినది సాక్ష్యము త్యక్త పోయిన నా అస్తిని దొరతనమువారు కళకళలు కొందుని పోలీసువారు నాతో చెప్పలేదని యీ సాక్షి చెప్పెను.

తలవనకోట మైసరు.

విలియమ్ గడిలో ముద్దాయకిని అప్రూతమున జరిగిన సంభాషణలో కొంత నాకు వివరించినది యంతయు తెలిసెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

బోలెవిక్కులు సెబేరియానంతటి నాక్రమించుకొనుట

లండను, జనవరి 30:- 24-వ తేదీని హాక్కునుండి పై హాక్కు క్రింది సందేశము వచ్చెను. - గుమారు 1500 మంది తెల్లము ఇక్కటనున్న కావల వచ్చుచున్నది. రెయిలు మార్గముల నాక్రమించి యున్నారని నాక్రమించిన ప్రాంతములను గుమారు 400 మైళ్ల దూరముండును. అంతిమతేజ మంతయు బోలెవిక్కుల కళకునుటలను వారికి చాలవినయముగ నున్నది. రెయిలు మార్గము తెల్లము స్యాఫీసుచున్నది. తెల్లము వొట్ట చెడిపోయెను. దానిని బాగుచేయుటకు తని వారంగీకరింపజేసెను. టాన్కేకములోని బోలెవిక్కు ప్రధాన కార్యాలయోద్యోగులు కోల్పాకు నేనానిని బంగారముతోడ ను, భనము కక్కిన సావగ్రులతోడను అర్పించునెడల రహస్య మార్గమున తెల్లము నందటిని పోనిచ్చెదమని బోలెవిక్కులనిరి. తెల్లము కోల్పాకు నేనా నిచ్చివేసిగాని బంగారము ను మాత్ర మియ్యవలెనని. వారి బంగారమును బెయిలలు వాటి తూర్పునకు పోనిచ్చమని బోలెవిక్కులు ప్రతిపత్తిరి. రివేలమండి వైసికులుగల పోలిసులకులను తిరుగుబాటుచేసి తమ ప్రయోగీయులను చంపి బోలెవిక్కులతో చేరిరి. వైసికులచాలమంది లేచిపోవుటలను నెమిశాపు నేనానినెస్యము 2 కల వరకు కక్కిచేయెను. నెకాపుగాని అస్తియను, ఇప్పుడు వైసికులు గూడ బోలెవిక్కుల లో చేరుచున్నాను. అన్ని వొట్టను గూడ బోలెవిక్కుల ప్రతిభ చాల పెద్దయ్యెను. సెబేరియాలోని బిజింజులనుగూడ బోలెవిక్కులు కొత్తకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నారు.

బోలెవిక్కు రాష్ట్రముల ప్రయత్నములు.

లండను, జనవరి 30:- తెల్లము ప్రతికూల క్రిలు తెలిసెను:- ఫిన్లండు, ఎస్టోనియా, లాట్వియా, లిథునియా, తర్మినియా కిటి వల బోలెవిక్కుల ఫాక్సులో పెద్దసరి నొరికిరి. బోలెవిక్కులకున తెల్లము ప్రాంతము గలుగకుండ జేసికొనునీమిత్తము వారిక తీకు నేర్పాటుచేసిరి. ఆకార్యక్రమ వివరములన్నిటిని తయారు చేయుటకు వారికి మిలిటరీ కమిటీ నేర్పాటుచేసిరి.

విదేశీయులలోని భారతీయులు.

లండను, జనవరి 30:- భారత విదేశీయుల సభ హిందూ జేతమున కావల నున్న భారతీయుల స్వత్వసంరక్షణాభివృద్ధి లకు చాల విశేషముగ కృషిచేయు చున్నది. డబ్లిన్ జాప్రీకా లోని ఆర్యులు జేతముల సంకలిపిందర్శనముల విచారింప నేర్పరుపబడిన కమిషను వారియెదుట ఎత్తవలెనని భారతీయులు సాక్ష్య మిచ్చుచుట్లు జేయుటకు ఆ సభ వారు హిందూ జేత కార్యాలయము వారిలో డను కలనదేయకార్యాలయము వారితోడను ఉత్తరప్రభుత్వ క్రమముల సమర్థులున్నారు.

రుమేనియా మిశ్రమందలి దేశములు

లండను, జనవరి 29:- రుమేనియా ప్రధానమంత్రిని రైటు ప్రతినిధి సందర్శించగా నరబిట్టు తెలియబరిచెను:- రుమేనియా మిశ్రమందలివారిలో చాల "బోస్నీ"గా నుండవలయునని కోరుచున్నది. బోలెవిక్కులయు ప్రద్రవము విశేషము గనేయున్నది. కనకతకాలమున గొప్పయుద్ధము జోసరించుటకు వారు తగిన సన్నాహము చేయుచున్నారు. వారి నైస్యములను జర్మను అధికారులు బాగుగ తయారుచేయుచున్నాను. రుమేనియావారి విషయమున కడు జాగ్రత్తగా మెలంకులు ఆత్మసంరక్షక ప్రయత్నముల జోసరించుచున్నాను. ఈ బోలెవిక్కు ఉద్యమము యూరప్ర అంతటను పొక్కినకుండ జేయుటకు బ్రాన్లిక్ సమాద్రము మొదలు నల్లకమద్రమువరకు ఒక సంరక్షకమును నుంచుటకు గూర్చి నాకును ఉన్నత సభవారిని ఉత్తరప్రభుత్వ క్రమముల జరుగుచున్నది.

కోల్పాకు మేనేనిని విడిపించ బ్రయత్నించుట.

పార్సిస్, జనవరి 29:- అడ్మిరలు కోల్పాకు గారి నెట్ల యొక విడిపించుటకు బ్రయత్నించవలసిందని విశేషములోని మిశ్రమందలి హాక్కుమనములకు వరాను ప్రభుత్వమువారు తెలియబరిచిరి.

వెండిధర

లండను, జనవరి 30:- మాంట్ న్యూ కంపెనీ వారిట్లు తెలియబరిచుచున్నాను. ధర హెచ్చిపోవుటకు సరఫరాలు చాలకుండుటయు చీనామారకపు ధర లింకముగ నుండుటయు అమెరికా ధర కన్నటయు కారణములు.

బోలెవిక్కుల ప్రయత్నములు.

జబాను బోలెవిక్కు సేనానుల సమావేశము. లండను, జనవరి 30:- 20-వ తేదీన హాక్కునుండి పై నుల క్రికెట్ క్రిలు సంజేతము వచ్చెను. జబాను బోలెవిక్కు సేనానులు నికోలనుగల్గవద్ద సమావేశమై జపానీయులు రెయిల్ వేస్తేమనుకు తమ స్యాఫీసుమందును కొనుటకును బోలెవిక్కులు పోవకున్నామపు తమ స్యాఫీసును నుండుకొనుటకు ఏర్పాటులను చేసికొనిరి. 26-వ తేదీన ప్రభుత్వ నైస్యములలో నగేతము బోలెవిక్కులలో చేరినవి. కక్కినవి మంచూరియా నూచార్డు కేగినవి.

పోలండున కల్లిమేటము నిచ్చుట.

లండను, జనవరి 30:- మాస్కో సంజేతము సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారు పోలండున కొకనోటునందిరి అశ్వా యమును బుద్ధిహింసతయుగ్రహరమును అంతరంగికయద్ధము జోసరించునట్లు మిశ్రమందలివారి కొండలు పోయిరి. పోల్స్ హిండుచున్నారనియు, అన్యోన్యసహకార సాదరసంభాషణల మూలమునను సహభావముల మూలమునను పోలండు రహస్య జేతముల తమలోతాము కలిసికొనికొనకొనలని అంతయు లేవియులేదనియు సోవియట్లు ప్రభుత్వము వారి నోటులో తెలియబరిచిరి.

జ్యూడినిచ్చి సేనానిని పట్టుకొనుట

పార్సిస్, జనవరి 30:- కక్కినాత్తర నైస్యము లొ లూకు విశేషమున పట్టుకొని ఎస్టోనియానుండి పోవలయునని తలంచుచుండిన జ్యూడినిచ్చి సేనాని అరస్టు చేయబడిన.

అమెరికా ఋణము.

వాషింగ్టను, జనవరి 30:- కోక కార్యదర్శి అస్టియా పోలండు, అర్మీనియా కిచ్చి ఋణమును 1250 లక్షల డోలరులకు కర్గింపవచ్చును. ఆపరసామగ్నిని గొంపొవుటకు వలయు ఓడల నిచ్చుటకు బ్రెజిలను అంగీకరించెను.

అ! పం! రాష్ట్రముల ప్రజల యేర్పాటులు.

వాషింగ్టను, జనవరి 30:- కోకాధికారుల ప్రకటనము ప్రకారము, అమెరికా బరులెచ్చిన సోష్యుల కిచ్చును 2550 లక్షల డోలరుల నీయవలసియున్నది. యద్ధములోని చేసిన జేతములన్నియు తమ జేతస్థితి సంకటిని చక్కచేసికొను వరకును వారివద్దకుండి వడ్డీనిగూలు జేతములవలన ప్రజలవారను కొనుటున్నారు. (బ్రెజిలు వారు 1,44,41,009 డోలరుల నీయవలసియున్నది. (ఫ్రాన్సు 9,40,22,000 డోలరుల నీయవలసియున్నది.

కటూర్పూరు కేసు.

ఈ కేసులో మరణమందన విధింపబడిన 8 గురిలో 4 గురికి నూత్రము ఆ కేసును ద్వీపాంతరవాసముగా మార్చుటకు గన్నరు జనరలు సంఘమువారు రంగీకరించిరి. కక్కిన 4 గురి విన్నపమును ప్రోత్సహించెను. మరలపరినిగూర్చి యిండియా మంత్రిగారికి నిజ్జప్తి పంపబడినది. 1918 లో గోవులను చంపుటకు గూర్చి హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కలిగిన పోరాటము సందర్భమున తీరికీ కేసులు విధించబడినది. మహమ్మదీయులు గూడనిపుడు మరణశిక్షలకు అయిలు జనకములని కోరుచున్నారని నిజ్జప్తియును ప్రాయుబడినది. సామ్రాజ్యకాననసభయందలి అసభ్యుల సభ్యులుగూడ జనిన యయిన యిండియా మంత్రి కొక నిజ్జప్తిని పంపిరి. 1918 నెప్టెం బరు లో అల్లరులు జరిగినవి. 185 గురికి ద్వీపాంతరవాసమును 8 గురికి మరణశిక్షయును విధింపబడినది. 1918 నెప్టెంబరులో అల్లరులు జరిగినవి. 1919 ఆగష్టు లో కేసులు విధింపబడినది. రాజుగారు కనికరముచే మానవతె నని ప్రకటించిరి. మహమ్మదీయులుగూడ కిషీరులను కనికరింపవలెనని కోరుచున్నారనిగాన మిరీనముగూడ పోలికదానము జేయగోరదనని ఇండియా మంత్రి సారికి కానన సభ్యులు కందివార్తనుపిరి. రాసింబాబు మహారాజు కరింబాయి, నూరేక్రవాళ తెప్పి, నల్లూ, కనికారాజా, మిర్ అసదాల్, క్రివాళకాత్రి, కపర్తి, పటేలు, సింహ, చందా రంగస్వామయ్యగారు, నేటునక్కలు, నుండరసింగు, మాలి కు, తివానా, భూలో, కర్కూర్లు, సంతకములుచేసిరి. దాని నకలు సర్ కంకర నాయకులగారికి గూడ పంపబడినది.

లందను, జనవరి 29:—యొద్ద కాశ్యాలు (కరీంనగర్) హైదరాబాదుకు యందలి సైనిక శివ్యమున బయట పోయిన యొక్కో వారంతయును సెలవోబుట నుండి గనే తామేరవునుండి బయటపడవలయునో అచ్చటికి వచ్చిరి. జనవరి మొదటి 15 రోజులలో 8000 మంది సైనిక దళాలు హైదరాబాదునుండి బయటపడున కలెంపిరి.

World News.

(Reuter's Agency.)

General Koltchak's Surrender.

Allies and Koltchak.

Endeavour to Secure Release.

London, January 29.

PARIS.—The French Government has sent instructions by telegraph to the Allied High Commissioner in Siberia to endeavour to obtain Admiral Koltchak's release.

Bolshevist Activities.

London, January 30.

A Harbin message to the *Times* dated the 20th instant says that the Japanese and the Bolshevist Commanders met at Nikolsk and arranged that the former should control the railway station and the latter the workshop of the town. After a brief fight on the 26th the majority of Government troops went over to the Bolshevists the remnant retiring to the Manchurian border.

A Typical Ultimatum.

London, January 30.

A Moscow wireless says that the Soviet Government has sent a Note to Poland declaring that extreme elements in the *Entente* are endeavouring to incite Poland to an unjust, senseless and criminal war against Russia and urging that there are no questions, which cannot be solved by negotiations, concessions and mutual agreements.

Reported Arrest of General-Judenitch.

LONDON, January 30.

STOCKHOLM.—It is reported that General Judenitch, who was contemplating leaving Estonia with a large sum of money belonging to the Northwest army has been arrested.

Siberia Overrun with Bolshevism.

LONDON, January 30.

A Harbin message to the *Times* dated the 24th instant, says that Czechs totalling about fifteen thousand are spread out on the railway from Irkutsk westward for four-hundred miles and are in a most precarious position, owing to the whole country being Bolshevist, while the railway line, though under the Czechs control, is damaged in innumerable places and the workmen are refusing to do necessary repairs. The Bolshevist headquarters at Tomsk offered the Czechs repatriation across Russia, on condition that they surrendered General Kolchak with gold, treasure and military supplies. The Czechs handed over General Kolchak, but are holding on to the gold, which the Bolshevists have sworn shall never pass east of Baikal. A Polish division numbering five-thousand men, murdered their officers and went over to the Bolshevists while General Semenov's force has been reduced by desertion to two-thousand Cossacks. Large numbers of his Austrian and German soldiers have also joined the Bolshevists, who are everywhere getting the upper hand and practically the whole population of Siberia is ready to accept Bolshevism.

Stemming the Tide in Baltic States.

LONDON, January 30.

The *Times* learns that representatives of Finland, Estonia, Latvia and Poland, lately held a conference in Helsingfors and decided in principle on the formation of a defensive League against Bolshevism. A Military Commission has been appointed to draw up details of the plan.

Indians Outside India.

LONDON, January 30.

The Indian Overseas Association is actively promoting the interests of Indians outside India. It has been corresponding with Colonial and Indian officers to secure wider terms of reference and satisfactory Indian representation before the South African Asiatics Commission.

The Yugo-Slavs.

LONDON, January 29.

PARIS.—The Yugo-Slavs reply to the Allies ultimatum of January 21st, says:—Yugo-Slavia cannot understand how the Treaty of London, to which Yugo-Slavia was not a party and which was never communicated to it could be applied to Yugo-Slavia in the event of its failing to accept immediately the Allied proposals. The Yugo-Slav Government cannot accept the proposals entirely and asks permission to submit modifications necessary to assure peace in the Adriatic. The Government points out that the proposals do not guarantee the Italian evacuation of Fiume or Zara when they are created independent States and concludes by expressing willingness to settle the difficulties in a conciliatory spirit.

Rumania and Allies.

Desire to Remain in Closest Contact.

LONDON, January 29.

The Rumanian Premier, interviewed by Reuter's representative in London, referred to Rumania's desire to remain in the closest contact with the Allies. He said, as regards the Bolshevik danger, that to his knowledge the Bolsheviks were preparing a campaign for the spring with a well-organised army trained by German officers. Rumania was very watchful and would take all measures for defence. He had communicated with the Supreme Council as regards the establishment by the Allies of a sanitary cordon from the Baltic to the Black Sea to prevent the spread of disease.

U. S. Treasury Arrangement.

LONDON, January 30.

WASHINGTON.—According to a Treasury statement, the accrued interest on American loans to European countries is now approximately \$25 million dollars. The Treasury proposes to defer the collection of interest pending reconstruction in former belligerent countries. Britain owes 14,441,000 dollars and France 94,022,000.

The Turkish Peace.

Indian Moslem Demands Discussed.
Postponement of Settlement Inevitable.

LONDON, January 28.

The *Daily Telegraph* expresses the opinion that in view of the uncertainty of the political situation in France the further postponement of the definite handling of the Turkish Peace settlement seems to be unavoidable. The paper emphasises that the feelings of Moslems with regard to Turkey must be very fully considered. It would be most imprudent to give any ground for suspicion that the rights of Turkey as a Nation are less important in the eyes of the Allies than those of any Christian Nation. The address of the Moslems and Hindus to the Viceroy is open to the interpretation that nothing less will satisfy Indian Mahomedans than the maintenance of Turkish sovereignty unimpaired as it stood before Turkey entered the war. The *Telegraph* is convinced that the mass of the Moslems in India is no more disposed to press such a claim than the Allies are likely to listen to it, or to take any decision founded on a belief in the essential humanity of the Turk. The Supreme Council will deal with the wardenship of Holy places in the light of the best evidence and advice available which will be as far as doctrine goes, those of the Mahomedans. Effective international control of the Straits has been decided upon, but Constantinople cannot be made other than Turkish without violating as against Moslem people, the principles of the settlement which guided our statesmen in dealing with Christian peoples.

Colonial Veterinary Services.

Enquiry Committee Appointed.

LONDON, January 29.

The Colonial Secretary has appointed a Committee to consider whether the staffs of the Veterinary Departments of various Colonies and Protectorates are adequate, and, if necessary to recommend increases of staff and improved salaries, also to make recommendations regarding the improvement of arrangements for recruiting such veterinary staffs. The Chairman of the Committee is Sir Herbert Read, and its members are Sir J. Macfadyen, Sir Stewart Stockman, President of the Royal College of Veterinary Surgeons, Professors J. Share Jones, and O. C. Bradley and Major R. D. Furse.

Question of Gold Value.

Position of Bank of England

LONDON, January 30.

At a meeting of the Champion Reef Gold Mining Company, Mr. Edgar Taylor stated the Bank of England's offer to Indian gold producing companies of same terms, as African companies, received was not acceptable in view of the special conditions of Indian Gold-producers, but that Bank had recently shown a disposition to facilitate the negotiation of an entirely new arrangement with the Indian Government.

The Silver Market.

LONDON, January 30.

Messrs. Montagu's report says that the rise in price has been due to scanty supplies, the strength of China exchange, and the weakness of American exchange.

The Paisley By-Election.

Socialist Candidate Declines Nomination.

LONDON, January 29.

Mr. Paul, whom the Paisley Socialists invited to stand for election, has declined the invitation.

Demobilisation in Mesopotamia.

LONDON, January 29.

The War Office states that the personnel that is to be demobilised in Mesopotamia is now sent to the Port of Embarkation, a month before it is due to leave. Three thousand officers and others left Mesopotamia for Home in the first fortnight of January.

Cotton Operatives' Wages.

Movement for Big Increases.

LONDON, January 29.

Cotton Operatives Organisations are making preparations, with a view to the termination on March 31st, of the present wages agreement. The recent prosperity has led them to contemplate large advances. Three main bodies composed of Spinners or Minders, Carders and Weavers will act separately. It is expected that Carders for the first time will claim equal wages to Minders involving a large advance and it is expected that Weavers will ask for a hundred per cent. increase on the present rates equal to four times the wages before the war. Half a million people will be affected of whom the Weavers are in the proportion of two to one.

Evacuation of Beirut.

LONDON, January 29.

The *Times* states that British evacuation of Beirut was completed on January 19th and the whole area of French occupation is now clear of the British.

Cable Services.

Extension and Improvement.

LONDON, January 30.

The Eastern and Eastern Extension Telegraph Companies are each increasing their capital by a million sterling to meet the cost of extending and improving cable services.

The American Loan.

LONDON, January 30.

WASHINGTON.—The Secretary to the Treasury considers that the amount of loan to Austria, Poland and Armenia might be safely reduced to 125 millions dollars. The reduction is rendered possible through the generosity of Britain, which has definitely agreed to provide ships for the transport of food.

Lord and Lady Inchcape.

LONDON, January 30.

Lord and Lady Inchcape leave for Marseilles to-day, to join the "Khiva" en route for Bombay.

Indian Telegrams.

(Associated Press.)

Burma Reform.

Sir R. Craddock's Speech.

RANGOON, February 2.

Speaking at the annual dinner of the Rangoon Trades Association Sir Reginald Craddock said he could give no idea of when a Burma Reform Scheme would be introduced as he did not know nor could he say whether it would be his scheme or a different scheme. His scheme has been again submitted with certain administrative modifications. He alluded to the need of a Development Commissioner and foreshadowed the early appointment of a Director of Industries for the province. His Honour also chaffingly alluded to his being styled an arch bureaucrat and said that whatever scheme of reforms might be introduced, the co-operation of all races and classes would be necessary for its success. He also hoped that when Lord Meston's Commission came to Burma they would be persuaded of Burma's claim to better treatment as regards finance, in which case progress could be greatly accelerated and stated that the next budget would show the largest appropriations for public works expenditure ever made in Burma. His Honour congratulated the arbitrators in the mill-hands dispute on the result of their labour. The Government, though obliged to interfere in rice trade control in order to avert consequences which might endanger the welfare of society, had no intention of trying to absorb the rice trade as any interference with trade was abhorrent to them and they did not properly understand a business of that kind. Concluding, His Honour said that everyone hoped the Prince of Wales would include Burma in his programme of visit to India and he was sure that Burma would give a fitting reception to His Royal Highness.

A Swindler's Operations.

Sentence in Lucknow Case

Lucknow, February 2.

The Lucknow Trades people had a visit by an individual calling himself Captain R. H. King, R. E., who between 24th December, 1919, and 12th January, 1920, patronized local jewellers and motor companies and obtained valuables tendering in payment bogus cheques. The accused was at a hotel in Cawnpore with part of the property as he had disposed of a major portion locally and which was also traced and recovered amounting in all to Rs. 6,000. The accused was put up before the City Magistrate and he stated that he was an American but waived his right to be tried as such. He was convicted under sections 416, 420, I.P.C., to eight months' rigorous imprisonment for each of three charges—the sentences to run consecutively.

BOMBAY MILL STRIKE.

Deadlock Continues.

BOMBAY, February 2.

The deadlock in the mill strike continues. Only Indo-China Mill men have resumed work and were escorted home under Police protection. The strikers are holding meetings frequently to consider the situation without coming to any decision. The hope is entertained that more men will resume work to-day.

End in Sight.

The end of the mill strike is in sight. This morning some 55 mills resumed work with a fairly large number of men.

Bombay Mill Strike.

Men Resume Work.

BOMBAY, FEBRUARY, 2.

As the day advanced the news of resumption of work in most of the mills spread rapidly round the city and was generally received with a feeling of relief. Early in the morning some fifteen mills in the Parel area led the way by resuming work and mill after mill followed suit in rapid succession. The total number of mills which had resumed the work steadily rose during the day and by the evening it was estimated that some 75 mills had already set their spindles going and that only some fifteen or so continue to remain idle. There is not a full complement of men in all mills but this is only to be expected for the first day or two. With a view to assure men, who resumed and were willing to resume work, of safety from molestation, police and military patrols were moving about in the mill area throughout the day, although there are pessimists who anticipate that the resumption of work by strikers is going to be only temporary, that is to say, until they get the promised bonus and December wages which would keep them going again. Well informed people do not share this belief. If anybody rejoices more than all others that the strike is about to end it is the racing fraternity who now see the prospect of resumption of Bombay racing after more than a month.

(REUTER'S.)

Europe's Financial Stress.

Discussion of Remedies.

LONDON, January 30.

It is probable that an International Conference is being arranged with the object of devising some steps for the purpose of stabilising the financial position in Europe, but it is considered unlikely that any immediate improvement in the rates of exchange will result. One step that might be taken would be to grant credit to other European countries.

Obituary.

Mr. James Monro.

LONDON, January 30.

The death of Mr. James Monro is announced.

Lord Sinha. CALCUTTA COMMISSIONER'S BANQUET. Lord Sinha on Co-Operation.

CALCUTTA, February 1.

Last night the Commissioners of the Calcutta Corporation gave a banquet in honour of Lord Sinha. After dinner the Hon'ble Mr. C. F. Payne, Chairman, presented Lord Sinha with an address. In reply, Lord Sinha, after expressing gratitude for the honour they had extended to him, said that the successful operation of the Reform Act would depend on the cordial co-operation, enlightened zeal, and public spirit of all classes and communities. To his mind, the city fathers of Calcutta had shown by their labours what results could be achieved in the domain of self-Government. He knew that it was due to the determination and cordial co-operation of all classes and communities that made Calcutta what it was to-day. He understood that they had a Club, the Corporation Club of which all of them were members and by reason of the amenities of that Club including the absence of all sectarian restrictions on food, drink and smoke, racial aloofness and political prejudice had made room for mutual understanding and good fellowship. Mr. A. C. Bannerjee whom no one would accuse of extreme moderation or any lack of sturdy independence was believed to be the Secretary of their Club and this fact alone bore eloquent testimony to that spirit of adjustment and compromise which was so eminently characteristic of their deliberations. He was confident that, whatever its constitution might be the Corporation of Calcutta would work in future as it had worked in the past with a single purpose the amelioration of the condition of life of all numerous people who dwell in this city.

The Hon'ble Mr. W. H. Phelps proposed the toast of the guests, after which Mr. B. N. Basu and Mr. J. A. Jones spoke. Mr. A. C. Bannerjee said that Lord Sinha and the Hon'ble Mr. Phelps had referred to him as if he were an Extremist. He had been an Extremist, but the war had worked a miracle in the Extremists. Before the war when those continuous fights were going on between Europeans and Indians, he and many like him thought it would be well to rid the country of Europeans, but he did not feel so now. There were many outside to whom he was sure his voice would reach when he said that the war had revealed to them that they all belonged to an Empire in a spirit of harmony. Their destinies, the destiny of England and of India, had been indissolubly tied. They could not get away from each other. India's strength lay in England's strength and in England's strength lay India's strength. They should work together. United they would be able to oppose all obstacles. The Congress, which at a time was the same as an Extremist Swadeshi school, had changed its view. The difference between the Extremists and the Moderates was difficult to follow. The Extremists wanted to catch the Moderates but they ran away. He did not know whether Lord Sinha or Mr. Basu were Extremists or not. It would be as difficult to define an Extremist as it would be to define a Moderate. They should have one supreme ideal, and that was the welfare of the country and the well-being of the empire. If they kept that ideal before them they were certain that Indians and British would work together as harmoniously as they had worked in this Corporation. They would then feel that they could stand together. At the same time they should not be too submissive. If they stood upon their rights they would find that they would be respected.

The Mahsud Campaign. Official Report

DELHI, February 2.

A communiqué, dated 2nd Feb., says:—On the 1st February the Derajat Column made a further advance of two miles up the tank over difficult country. Enemy opposition was confined to sniping. Aeroplanes located large parties of the enemy and secured good targets. The enemy Lashkar near Janjal is now about four thousand strong of whom sixteen hundred are Wana Wazirs. Shah Daula is reported to be with them. One of his two guns has been in action and has fired several rounds at our forward pickets without doing any damage. The exact calibre of these guns is not known, but they are probably old pattern mule guns, firing about a 9½ shell, in which case they will be easily outranged by our mountain guns. The Mahsuds are reported to have lost twenty killed during our advance to Ahmedwan on the 28th January. Lala Pir the Mullah from Khose left Mahsud on the 29th January, to return to Afghanistan.

Calcutta Taxi Strike.

CALCUTTA, February 2.

The taxi driver strike continues. Rickshaw men followed suit to-day and not a single rickshaw is out. Their grievances are similar to those of the taxi drivers. The Tramway Company ran extra cars to-day. It is stated that European police sergeants and soldiers who possess knowledge of driving will act as taxi drivers during the continuance of the strike. Fifteen drivers were prosecuted before the Chief Magistrate for insisting on the taxi drivers removing their cars from different stands. The hearing was postponed.

Imperial Legislative Council.

Mr. Bannerjee's Resolution.

DELHI, January 3.

The following is the full text of the resolution which Mr. S. N. Bannerjee will move at to-morrow's meeting of the Legislative Council:—That this Council recommends to His Excellency the Governor General in Council that he may be pleased to appoint a Committee consisting of Mr. Srinivasa. Sastri, Sir Dinshaw Wacha, Pandit Madan Mohan Malaviya, Dr. Tej Bahadur Sapru, Mr. B. N. Sarma, Mir Asad Ali Khan Bahadur, Mr. W. E. Crum, Mr. Majoribanks and the mover (A) to examine the scheme of colonisation which the deputation from British Guiana desire to put forward and to report thereon and make recommendations to the Government of India and (B) to meet the deputation from Fiji which has arrived in this country and to examine any proposals which they may put forward and to report thereon and make recommendations to the Government of India.

The Newington Murder. Bombay Trial Opens. Prosecution Case Opened.

BOMBAY, February 3.

Major Hingstones, I.M.S., Medical Officer, Court of Wards and of the Newington College, Wards, examined deposed that on the morning of the 15th October, at about 12-30 A.M. he received a telephone message from Newington and immediately proceeded there. He found life extinct in Mr. De La Hey and discovered that death was due to a gunshot wound. Berekai, a minor at Newington, had told him that minor Zamindars Singampatti and Kadambur were the perpetrators of the crime and witness had handed to the police a chit containing their names and written by Berekai. Mrs. De La Hey was in normal health before the murder but after the incident her condition had become very critical and on his advice Mrs. and Miss De La Hey had gone home.

In cross-examination Major Hingstone said that he knew Mr. De La Hey for some years and he was a very outspoken man. He had heard that Mr. De La Hey was under notice to leave college. He had given the accused a medical certificate in March 1919, to the effect that Kadambur was suffering from tremor hands and would be very nervous at examinations.

In re-examination witness said that tremor hands had nothing to do with the brain.

Dr. Masilamani, Assistant Surgeon, who held the *post mortem* examination on the body of the deceased and Samuel Nurse, assistant in charge of the Gun Department, Messrs. Oakes & Co., Madras, next gave formal evidence.

Sankara Tirupathi, Minor Zemindar of Singampatti and approver, next examined, said that he was sixteen years old and joined Newington only seven months before the murder. He knew the accused only after he came to Newington. Kadambur was incensed against Mr. De La Hey for having called him an uncivilised Hindu Tamilian and suggested that Mr. De La Hey must be shot. On the day of the occurrence witness protested against Kadambur's idea, but he was overruled and at Kadambur's bidding, witness also cleaned the gun, examined the cartridges etc., along with him. Kadambur had threatened witness with shooting if he did not follow him while he went out to shoot Mr. De La Hey. At midnight the accused came to witness' beside, woke him up and made him follow the accused to Mr. De La Hey's office room whence they could see Mr. De La Hey's cot in the verandah. Accused enjoined witness to be ready and shoot Mr. De La Hey in case accused missed his aim and shoot Mrs. De La Hey or others that might appear on the scene. Accused went near Mr. De La Hey's bedside and from a distance of a few paces fired the gun, after which witness followed the accused, ran upstairs and lay on his bed. He was later roused by the police and subsequently arrested.

Cross-examined, witness denied that he went to Newington for the purpose of making the acquaintance of Senior Urkad whose sister his father wanted the witness to marry. He used for the first time firearms only after joining Newington. He was not generally afraid of the accused except on the day of the occurrence when witness was afraid that accused might do him injury if he did not accompany him, etc.

Cross-examination was not concluded when the court rose for the day.

Further Proceedings.

The hearing of the Newington murder case was resumed at the High Court Sessions to-day. Minor Zemindar of Singampatti (approver) further cross examined by Mr. Wadia said he was quite sure he did not shoot Mr. De La Hey. It was not true that on the inquest of the murder he was dressed up to neck as a sort of disguise. Witness next identified a letter written by the accused to him and the reply he sent to the accused while both were in jail. In the letter witness wrote to the accused that he stated that they both trusted Urkad and had come to such a pass that the statement he made as approver was prepared by his pleaders and that the accused should not have any displeasure against witness and his father. Witness explained that he wrote that letter not of his own accord but at the instigation of the accused who informed him that Dr. Swaminathan and Dr. Ethiraj had obtained a letter from minor Chundi to the effect that although it was proved that Kadambur and Singampatti had planned the shooting, as a matter of fact it was Berekai who had committed the murder and that the two legal advisers wanted the accused to obtain a letter from witness and also that the statement in the letter he had written to the accused was not true but in his anxiety to get out he was given to understand that a letter would help him to do that he had written that letter. The statements contained in it were not true. It was not true that he had conspired with Urkad (senior) and that it was he and Urkad who had shot Mr. De La Hey. His father had seen him as well as the accused in jail and had talked to them. His father had told him not to be sorry and to speak the truth. His father had told Urkad "Don't be sorry. I cannot be helped. Every one must submit to his fate". Witness did not remember his father having told the accused to keep his mouth shut and that he would first make witness an approver and then get the accused out. Mr. Weldon on behalf of the Crown at this stage applied for permission to put in a statement the witness had made to the police shortly after the murder when he was not an accused as corroborative evidence. Mr. Wadia objected but after some argument the statement was put in. Witness said he had made a statement identical to one he made in the Court to the Police when they came to Newington after the murder.

Sub-Inspector Tathain.

Sub-Inspector Tathain then gave evidence in regard to the finding of the two guns and cartridges nearby and to the recovery of cartridges from the accused stable in course of search.

Mr. Jagadeshwara Iyer.

Mr. Jagadeshwara Iyer, Assistant Commissioner of Police deposed to recording statements of all wards at Newington shortly after the murder. He also took statement of the approver Singampatti who mentioned Kadambur as the person who committed the murder. A clerk of the Court of Wards was next put into box in order to produce the report sent to the Court of Wards by Mr. De La Hey about the minors in Newington which Mr. Weldon said would prove some motive on the part of the accused.

Mr. Wadia

Mr. Wadia questioned the relevancy and His Lordship upheld Mr. Wadia's objection.

The Junior Urkad

The Junior Urkad, a lad aged 12 was next examined. Speaking in fluent English without the help of an interpreter witness in reply to Mr. Weldon said he was not nervous and corroborated the approver's story so far as matters which came within his knowledge was concerned. Cross examined by Mr. Wadia witness said he did not know if Singampatti had always told his brother (senior Urkad) that he wanted to marry their sister. He knew Kadambur's suggestion was a horrible one. When the wards were at Ooty some time before the murder Berekai and Talawankote had got into trouble over the report of their conduct in regard to a woman to the principal. He did not report to Mr. De La Hey of the impending danger because the accused was with him the whole of the evening practically guarding him. It was not true the police had told him he would be deprived of property if he did not give evidence.

Minor Zemindar of Talawankote

The Minor Zemindar of Talawankote, another ward of Newington was the next witness. He deposed to having overheard part of the conversation that passed between the accused and Singampatti in the billiard room. The case is proceeding.

The Currency Committee Report. Opinions in Calcutta.

CALCUTTA, February 2.

Apart from the general dulness due to the further change in sterling exchange the report of the Currency Committee did not occasion much stir in Calcutta commerce the main conclusions having already been anticipated as inevitable and generally considered satisfactory. Everyone is glad that there will be no experiments in the direction of inconvertibility of paper. The Banks opened irregular but stabilised in the neighbourhood of 2 S 1 2 for April-May and at 2 S ready. There was some demand for remittance.

The *Statesman* observes that any change in currency which tends to provoke competition or diminish demand may inflict a deplorable injury upon Indian industries and upon all whose livelihood depends on them.

The *Englishman* heartily approves the committee's decisions, considering that producers may balance their loss of enhanced contingent profits in outside markets against their gains as consumers. Producers for export can afford the slight diminution in the present large profits without injury to business.

Bombay Views.

BOMBAY, February 2.

The Bombay financial and mercantile community is studying the Currency Committee report. There is a more or less suspension of business. Exchange banks quoted 2-4 and QR as official rate for bills of collection. Some banks started selling at 2-5 and by 2 o'clock the rate was 2-7 and QR. It is expected the market will be better stabilised when Government announces the rate of Reverse Council bills on Wednesday. The rates of mill shares at the stock exchange have been depressed as the result of the announcement.

The *Times of India* commenting on the 'majority reports say the stability which the committee recommends is a stability dependent on the continuance of high prices and a large balance of trade in favour of India. Most people surveying the situation will probably regard these conditions as assured. We can only say that firms with unique experience of Indian trade are by no means so confident and look with some anxiety to the possibility of a reversal of this balance. The *Times* suggests that the minority report in which Mr. D. M. Dalal develop his thesis must be studied for a masterly summary of the Indian Currency situation. The paper continues.—In a *Communiqué* the Secretary of State accepts the consequential obligation to sell telegraphic transfers in London based on sterling equivalent of price of 11-30016 grains of fine gold as measured by prevailing sterling dollar-exchange. We can only hope that the Secretary of State realises the extent of the obligation which he thus accepts.

Considerable Excitement in Exchange Market:

BOMBAY, February 3.

The report of the Currency Committee and the action of the Secretary of State thereon have created considerable excitement in exchange market in Bombay. It has been received unfavourably by banking circles and condemned by exporters as tending to prejudice the export trade of the country. The action of the Secretary of State in making the exchange depend on cross rate with America is looked upon with great misgiving and alarm and it is generally believed that instead of making the exchange stable, it will make it most unstable and fluctuating in a manner which would upset all calculations.

An eminent English banker told the "Times of India" representative yesterday that he heard that it was likely to bring the export trade to a standstill. As the imports into the country were steadily increasing it would produce weakness in exchange. He wondered how the Government of India were going to meet the demand of reverse council bills as he believed, later on, even two millions a week would not be sufficient for the whole of India. The Indian export trade had already suffered and if the Indian producer had to accept lower price he would suffer considerably more.

Mrs. Besant on Theosophy.

LUCKNOW, February 3.

Mrs. Besant delivered her second lecture on Monday the 2nd instant at the Rifaiah Hall at 5-30 P.M., the subject being "The present duties of the Theosophical Society in India." Mr. Syed Nabibullah again presided. She began by saying that the Theosophical Society did not seek to form a separate creed, but took the greatest truths from all religions and tried to put into practice the noble doctrines common to every religion such as the unity of God and the brotherhood of man. The society does not ask any one to give up his or her religion, for it recognises that all religions are true and lead to the same goal and therefore proselytism is not its object. She concluded by addressing a most touching appeal to her hearers to bury hatred which only destroys and practise love which builds and sustains.

Bengal Legislative Council.

The Reform Act.

CALCUTTA, February 3.

Lord Ronaldshay presided over the meeting of the Bengal Legislative Council to-day. Before considering the business on the agenda, His Excellency made a lengthy statement regarding the procedure to be followed by the Government of Bengal for putting the provisions of the Reform Act into operation. He said that with regard to the Bengal Legislative Council, the preparation of an electoral roll would be an undertaking of great magnitude. The census qualification which would give franchise to the cultivating class went outside the scope of any of the upto-date official records and His Excellency invited the co-operation of village officials in drawing up election bills. A bill to prevent corrupt practices at elections and to provide for the disposal of electoral functions would also have to be considered. The number of voters under the existing system was not more than twelve thousand, while under the Reform Scheme the number of votes would come to a million and a half. They would have to give consideration to the advisability of introducing a system of election by ballot in preference to the ordinary open recording of votes. His Excellency asked the help of non-official members on the questions to be submitted to them.

Rai Radha Churn Pal.

Rai Radha Churn Pal moved that a message expressing loyal and dutiful homage and gratitude of the people of Bengal be conveyed to His Majesty the King Emperor for his gracious Proclamation of the 23rd December last and for giving his Royal assent to the Reform Act and also for announcing his intention to depute the Prince of Wales to visit India for the purpose of inaugurating the new constitution. He asked the help of all parties and members of the Civil Service to co-operate with them in making the reform a success.

Mr. Surendranath Roy:

Mr. Surendranath Roy said that at a time when the whole of India was agitated and convulsed by the disclosures of the incidents in the Punjab, the Royal proclamation came as a balm to heal the wound.

Mr. Watson Smythe.

After the resolution was supported by members representing Zemindars and Mahomedans, Extremists and Moderates, planters and the Traders Association Mr. Watson Smythe, representing the Bengal Chamber of Commerce regretted that they had no fair hearing when the reform measure was being discussed. But that was past history. In conclusion he said they would have no dealings with Extremists as long as they maintained their present attitude and the present views. The British merchants felt that the Extremists were antagonistic to them and they must look to themselves and protect themselves and this they were well able to do. But to the Moderates he said stretch out your hand we will take it. The resolution was carried.

Radha Churn Pal

At the Bengal Legislative meeting to-day, Radha Churn Pal moved another resolution expressing congratulations to Mr. Montagu, Lord Sinha and the British Parliament on the successful passage of the Reform Act which the Council regards as a definite and substantial step towards the progressive realisation of responsible Government.

Amendments

Five amendments were moved with a view to delete the words "Definite" and substantial step towards the progressive realisation of responsible Government. All the amendments were lost and the original resolution was carried.

Mr. Arden Wood next moved a resolution conveying thanks to His Excellency the Viceroy. It was opposed by five members but was carried.

The Council was adjourned till the 15th March.

At the annual meeting of the Bombay University Senate on Saturday last, the Consul for France presented to the University of Paris as a memento of the intellectual men who fell in defence of France during the war. The Vice-Chancellor, Sir Chimanlal Setalvad, in receiving the medal, said that the Bombay University gratefully accepted the medal as a token of comradeship and would always value it as a mark of fellowship.

Mrs. Annie Besant delivered a lecture at the Bifa-i-Am, Lucknow, on Sunday, before a large audience. Mr. Nahidullah was in the chair. Mrs. Besant spoke for an hour explaining the details of the Reform Act with great clearness and force and showing how the legislation would affect the future life of the country. "The Act had opened," she said, "a new and bright era for India which would henceforth be an important and integral part of the Empire."

The Provisional Reception Committee of the fourth Reddi Conference met in L. P. Hall, Nellore, at 5-30 p.m. on the 31st January, with Mr. B. Ranga Reddi in the chair. It was resolved that the general meeting of the Reception Committee should be held on the 15th instant, at 5-30 p.m. in the same hall, when the Chairman of the Reception Committee and the President of the Conference will be elected. The Conference will be held on the 7th, 8th and 9th March, 1920. All Reddis are requested to attend the Conference.

The Hon'ble Sir Ibrahim Haroon Jaffer's Bill making the Mahomedan law of Hanafi School applicable to Cutchi Memons in the Bombay Presidency and elsewhere comes before the Imperial Legislative Council on the 11th February. Under the Hindu law, which has hitherto been held applicable to Cutchi Memons the joint family rule applied to inheritance of property. This prevented a man from bequeathing property to his daughters.

At a meeting of the Nagpur Municipal Committee held on Sunday last in the Town Hall, the resolution moved by Dr. Gour for the presentation of an address to Sir H. Sly, Chief Commissioner, Central Provinces, for his help to further the cause of the Montagu-Chelmsford scheme of Indian Reforms was opposed but after long discussion it was carried by a majority of four.

News in Brief.

All cotton mills resumed work to-day most of them with full complement.

Lord Mestons Financial Enquiry Committee is expected in Rangoon about the 16th or 17th instant.

The S. S. "Rankin" which left Bombay on the 3rd ultimo arrived in London on the Friday the 30th January.

The mail steamer "Nevasa" with the outward mails of 22nd ultimo passed Suez on Saturday evening (31st ultimo)

The Jails Enquiry Committee have arrived in Rangoon and are taking evidence. They visit Meiktila Juvenile jail this week.

The Rangoon Municipal Committee have rejected the sub-committee's recommendation to a grant of Rs. 5000 to Y. W. C. A. building fund.

The Indian Jails Committee arrive at Nagpur on the 4th proximo and after examining witnesses for three days will leave for Bombay on the 6th.

Captain Mathew's who left England for flight to Australia crashed twenty miles from Bundar Abbas. Aviator safe, Machine badly damaged.

The Mail Steamer "Khyber" with mails of the 15th January and 136 passengers arrived in Bombay at 3-30 this afternoon. Among the passengers was the Hon'ble Mr. A. C. Chatterjee returning from Washington Labour Conference.

The statement made at the Bengal Legislative Council yesterday on motor accident in Calcutta showed that in 1915, 361 persons were injured and 28 killed, a total of 389. As against this in 1919, 661 were injured and 75 killed, making a total of 736.

A movement is on foot headed by the Governor of Bengal and the Chief Commissioner of Assam to raise a memorial in honour of lascars seamen who lost their lives for the sake of the Empire. It is proposed to erect an obelisk on the banks of the Hoogly.

A Punjab Government press communique says:—The Punitive Police imposed on Lahore, Amritsar, Gujranwala and other places in connection with the disturbances of April last are now being gradually disbanded and these extra police force will be entirely removed by the 1st April next.

Eight Burmans brought to Rangoon by S. S. "Lunka" were rescued close to Algrade lightship having abandoned their vessel a cargo boat which left Penang for Tavoy in December and was blown out of her course in a storm. Their food and water were almost exhausted when rescued.

Under the patronage and in the presence of H. E. the Viceroy Dr. Girdwood will deliver his film lecture with the Empires fighters, depicting the work of Indian Expeditionary Force in France at Rink Theatre, Delhi, on the night of 12th February at 9-20. The Hon'ble Sir William Vincent will deliver the opening address.

The mission to the Leders Conference opened this afternoon at the Town Hall. The Rev. V. F. Oldrieve Secretary for Indian Mission to Lepers presided. The Chairman read two letters, one from Lady Chelmsford and the other from Lord Ronaldshay expressing sympathy with the Conference. Sir Henry Wheeler, on behalf of the Government and Mr. C. F. Payne on behalf of the Calcutta Corporation welcomed the Conference.

The Sind Postal Union Conference consisting of the entire clerical staff in the Sind Province including Karachi held in Hyderabad on February last, has made representations for increased pay in view of the present high prices and have requested for equal status for the Postal Department with the sister Telegraph Department and to immediately raise the pay to Rs. 200 of employees having 19 years' service and place their starting salary at Rs. 60, the latter request to be given effect retrospectively before March 15th of the current year. The Secretary of State has been cabled to the above effect.

A prominent Indian banker expressed great dissatisfaction. He thought that the action of the Secretary of State had struck the death knell of the export trade. The right course, he declared, should have been for the Secretary of State to guarantee the sale of unlimited Reversd Council Bills at two shillings and to have left the exchange market to run on its own course according to the demand and supply of the import and export trade. He would not be surprised if a large speculative element entered the exchange market bringing about undreamt of violent fluctuations, demoralizing the export trade of India whole giving fillip to import trade at cost of the Indian manufacturers.

యూరపు అగ్గి నిధి.

కాపింగ్స్, జు:కు 80:—యూరపు సందలి అగ్గి నిధిని చక్కచేయుట కొకప్పియును తయారుచేయు నిజత్వము అంకరాలోయినది జరుగవచ్చును. కాని ఇందుకును మర కవు ధరలందు పెంతుకే ఏదయో మార్పులు జరుగుట కప్పుడు తలంపబడుచున్నది. కెక్కిన యూరపు తేకములకు పరకతి నొసగుటకు ప్రయత్నములు జరుగును.

జూబాంటుకు బంట్లోయిటాకి 2 టె:కు 5 రూపాయలకు ప్రమాదము చేయబడును. కొంతకాలము జరిగిన కిక్కురు మరల ప్రమాదము చేయబడునని జాగ్రత్తముచేసి.

ఇండియను కరెన్సీ

సంఘ నివేదిక సంగ్రహము.

భారత రాజ్యాంగముల యుత్తరువు.

1. రూపాయ నిలదగ యుండుట కేర్పాటులు గావించి, ఇండియను కరెన్సీ విభాగము బాగుగ జరుగుచు, దునట్లు ప్రయత్నముల నులుపుట జాంఛనీయము.

2. రూపాయ యొక్క బరువునుగాని, దానియందున్న వెండినిగాని తగ్గించుటయు నికలు రూపాయల నచ్చొత్తించుటయు జాంఛనీయములు కావు.

3. రూపాయకు 8 పంచాయతీలు వాడెనుట తీగల పెండెగ నుండుట కాటంకము అప్పుచో, అట్టి అర్థరూపాయల చలామణి 5 లక్ష మరూపాయల వరకును పాత్రియ విషయమై యాచింపవచ్చును.

3. మార్కుటకు నీలుకానున్న నోట్లకు చేయవచ్చునది నిలిపియుంచుట జరగదు. ఈరీతిగ మార్కుటకు నీలులేనినోట్ల నొకొకవలసినదను నూచనలనుగూర్చి యాచింపరాదు.

4. మరకపు ధరలు పాత్రియములకు భారత ప్రభుధరలు తగ్గినవి. ఇది తేకమునందు లాభకరము. ఈలాభము నిధియగు నే యుండుట నుంచి.

మరకపు ధరలను కృద్ధిచేసి యెడల భారత ప్రభుధరలు కార్యకర్తలకు అవకాశమేయును కలుగునట్లు తోచదు.

ప్రపంచమందంతటను ఆగ్నికర్మాగ ధరలు తగ్గిన యెడల, భారత ప్రభుధర లాభదరలకు తగ్గవలె వచ్చు యెడల, అలా నడువవలెగూర్చి అప్పుడు యాచింప వచ్చును.

5. మరకపుధర పాత్రియములను యెడల భారత కర్మకర్మలట్టి తీరదును అటంకమును సంభవించవలెను.

7. అంగ్ల ప్రభుధరలను జరుగు వ్యయమునకే, మరకము నభి కృద్ధిచేయుటకే, భారత ప్రభుధరలను లాభము కలుగవలెను విషయమునగూడ గుర్తింపవలెనున్నది.

8. నిలకడయైన మరకపు రేటును నిర్ణయించు విషయము నావీర్యమును తలన పెల్లెనల భండములు బయలుపెడరు. ప్రభుత్వమునాకి కంట్రోలు యింకను యుండవలసినదవును.

9. వెండిని బంగారమునకుగల వ్యత్యాసమునుబట్టి రూపాయయొక్క మరకపు విలువను నిర్ణయించవలెగాని, రూపాయకును పానుకునుగల భేదమునుబట్టి యాధరను నిర్ణయించరాదు. ఇదియే లాభకరము.

10. రూపాయకును బంగారమునకును గల సంబంధమును ఒక శతరతునకు 10 రూపాయల వరకును నిర్ణయించవలెను.

11. వెండి కొంతకాలము వరకు రెండు పిల్లింగుల బంగారపు విలువకంటె పాత్రియయెడల, దీని తొలగించుట తీరక ఇప్పుడు నుకయోగింపవలెగాని మార్కుటకు నీలులేని నోట్ల నొసగు వద్దతి నటలంపరాదు. అట్టి యేర్పాటుల తేవిన: కవున్నియ విల్లుల విక్రయమును తగ్గించుట; వెండిని కొను తప్ప తిన మానివేయుట; వాడెనుటకు బంగారము నుకయోగించుట, వెండిని కొనుట తప్పకవలెనై యెడల రూపాయను చేయుటకు నవ్వము తగులునట్టి వద్దతి యందైనను ఆ వెండిని ప్రభుత్వము వారు కొనవలయును.

12. కవున్నియవిల్లుల పాధారణముగ వాణిజ్యసౌకర్యమునకుగాక అంగ్ల ప్రభుధరలను భారత ప్రభుధరలకు మును ఖర్చులకే క్రయించ బడుచున్నవి. కాని, యెవరికిని ఆసౌకర్యము లేనదెగను, లాభదాయకముగ నున్నయెడలను, భారత రాజ్యాంగముల, రిజర్వులకు సంబంధించిన నియమములను నుల్లంఘింపకుండగా యీ విల్లులకు వాణిజ్యమునగూడ అమ్మ వచ్చును.

కవున్నియవిల్లులకు కిక్కిరలును నిర్ణయించి వానిని నోట్ల వద్దకులై విక్రయించుట జరగదు.

13. ప్రతివాకమును తాము విక్రయించు రిజర్వు కవున్ని యికు భారత రాజ్యాంగ మయిన అనుమతికేయే భారత ప్రభుధరములకు అమ్మటకు నిధియగు నున్నామని చెప్పవచ్చును. మరకము తగ్గినప్పుడే దీనిననుకయోగింపవలయును.

14. సయి గాను నుకయోగమును భారత ప్రభుధరలను బంగారము అత్యధికముగ నుండరాదు. అతేకపు సాంఘిక, అధిక స్థితిగముల కనుగుణ్యముగ నది యుండవలెను. ధనమును కృద్ధియగు విభాగములకు వినియోగించునట్లు ఆదేశములను ప్రాప్తవాదనవలయును.

(నోట్లము.)

స. పూ గారు.

స. పూ గారు.

స. పూ గారు.

260, అంశునాథక విడి, కవరావెన్, జుదరాజు.

జూబులు

సవరణ

అయ్యో, గతనెల 28 తేదీ నాంధ్రవివేకలో "మహా గానా గజపతిరావు రిటైరుమెంట్" విషయమై రాజా చెలి దాని లచ్చారావుగారు వ్రాయుచు, పెట్టి లక్ష్యవరసింహంగారు, ప్రభు లక్ష్యవరసింహం పంతులుగారును చాల క్రద్ధ తీసికొని పరిశోధించుచు వివరములను సంతకము కలుగుచున్నది, అని నెలవిచ్చి యున్నాడు. ప్ర. లక్ష్యవరసింహం పంతులుగారు నుమారు అటు నెలకొండ ఇందులో సభ్యులుగా చేరిరి. అంతకు ముందు ఈ రిటైరుమెంట్ వారి కెట్టి సంబంధము లేదు. ఏ దివ్యదైవ సభ్యులుగా చేరి నెలకు ఎనిమిది అచాల చొప్పున సహాయము చేయుచున్నారని గాని, లక్ష్యవరసింహంవారు గారు ఈ మాత్రపు సహాయమునైన జేయువాడు కాదు. పీరియడ్ రిటైరుమెంట్ ను ఎట్టి సంబంధము లేదుగాని ఇప్పుడుగాని ముందరినీ లేదు. ఈ యూరివాడు, భాషాభిమానుడు, పండితుడు నగుటచే క్రద్ధతీసికొని పరిశోధించుచున్నారని తెలుపునో లేక ఏకాగ్రమునో పీరియడ్ క్రద్ధతీసికొని పరిశోధించుచున్నారని రాత్రుగాలో నెలకు చెప్పితిగాని నిజమది కాదు.

విశాఖపట్టణం } మాత్రేముండలక్ష్యవరసింగరావు
30 - 1 - 1920 }

ఆంధ్రమహాసభాకార్యనివేదిక.

మహాసభలు జరిగి వానమునకు ముగియు. విజయవర్మయు కాలబాలయు. ఆంధ్రదేశమును ప్రతివర్తనమునకు మహాసభలు అరుగుటయే గాక. అవగతమజేయుట జరిపియు ఆంధ్రమహాసభాధిపతియగుచున్నాడు.

ఆంధ్రమహాసభ రీతిరేఖనములకు ఆంధ్రుల సంతకము కల్గితిరి దెచ్చినవో పాతమహాసభలు తెలుగనది గాను. ఆంధ్రదేశమున ప్రతివర్తనమునకు సకాలమున అవసరమును చూచు మహాసభ సభలకు నిర్విఘ్నముగా జయప్రథముగా జయప్రథమునో కర్మలో ఆంధ్రమహా సమాసమధ్యస్థింక గలదు.

ఇది యటుండెను. ఆంధ్రప్రదేశ్మును ప్రతివర్తనమున ఆంధ్రమహాసభలు ప్రతివర్తనమున దొక్కొక ప్రత్యేకమున జరుపుచున్నాడు. ఇంతకు జరిపినట్లు.

కడపపట్టణమున జరిగిన ఆరవ యాంధ్రమహాసభవరకు వారివారి సహాజముల కార్యనివేదికములు ప్రయించి మరుటి సభయందు సభ్యులకేగాక తదితరులకును బంపిపెట్టుచున్నట్లు యుండెను.

తెలంగాణయందు జరిగిన అవసరాంధ్ర సభవారు కలలు తమ వారి చక్కని నివేదికమును ఆంధ్రప్రభుల కప్పించి యుండిరి.

ఈలాటి నివేదికములు తయారుగుటలకు ఆంధ్రదేశమున దొక మహాసభాసభలు ప్రతివర్తనమును జరిపించుచును. నివేదికములను ముద్రా గాంధీవ్రు లెట్లు ఆంధ్రమహాసభ అంధరీర్యాకములు నామముల క్రిందము ఆంధ్రరాష్ట్రము అను పలువిషయముల ప్రబోధ మగుచుండును.

ఏకాగ్రమునోగాని గతకర్మము ఆంధ్రపురమున జరిగిన ఆంధ్రమహాసభలో కడపయందు జరిగిన ఆంధ్రమహాసభ సభానివేదికములు గాంధీవ్రుయై. ఏమో యని యోచించి జేయు నామముల కొందరు ఆసమానమునకు కడపనండి కచ్చియండిన ఆంధ్రోద్యమభిమానులు క్రీ.శ. 1917 రాజ్యకర్త రావు వి.వి.వి.యి. గారిని నివేదికముల గూర్చి అడిగిరి. అందుకువాడు మేమును నివేదిక ప్రయించవలెనని యుంటిమి. వైకమున ధైర్యమున మిగిలియున్నది. మాలో కొందరు వివాదములు వచ్చి యుండవలెనని జెప్పిరి. అయ్యో! ఆంధ్రప్రభుల కెందుకు వివాదములని చెప్పి మేము మారుమాటలేదు.

వివాదముల మరలగొని కడపయందలి సభానిర్వాహకులు (విశేషమునకు) సరిగా జనుచేసి ఆంధ్రమహాసభ స్థాయిసభలకు కచ్చివ చాల మేలుజేసినవారగుదురు. ఈ కర్మముల కయ్యలు ముందలమున మహాసభ యందు క్షేత్రరాజు మన ఆంధ్రమహాసభల చక్కని జరుగగలవని ఆంధ్రప్రభులు జిగురు తెలుచుచున్నాడు గాని కడపవారివలె ఆంధ్రపురవాసులు సభ్యులయినామను మరుతర వివాదములు ముగిసినవారిని నివేదికమున కచ్చియగ తయారజేసి రాజ్యకర్తలలో ఆంధ్రప్రభుల కప్పించి ఆంధ్రమహాసభలకేగాక రాజ్యకర్తలలో ఆంధ్ర గాగలని నిగుల నమ్మియున్నాడు. బూతులు రామా నుజులకెట్టి.

చతుర్థాంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ.

అయ్యో, ఈ సభను ఈసంవత్సరము ఆంధ్రదేశమునకు నుజులకెట్టి మహాసభలలో జరపుట చాల సమంజసముగా నున్నది. పెద్దలు పిన్నులు చాలమంది గూడుటకు ఆసక్తి కలుగుటకు ముందుకు దున్నును ఉన్నతపాఠశాలలు జేతువర్తమున దెక్కుమంది గూడుకొనియున్నాడు. చెన్నపురిలో తీర్చగలదు. మరియు ఈసభకు ఇంతకు కానుకన కల్గి పోయింది యుండకే దిక్కునెదను. చెన్నపురిలో ఒకరుండి ప్రమాణకానము నిచ్చి ఇచ్చుచున్నాడు. జేతువర్తమున దాని పాట్లు అది పోసికొనుటయు జేసెదరని కోరుచున్నాడు. జేతువర్తమున జరిపినవో అన్నిసభలకు సంబంధము విద్యార్థులకు ఆకర్షించ గలిగినంతటి అదర్శము దిదిటి ఇంతకు తెలిగింప బడలేదనుకొనెదను. చెన్నపురి ప్రజలు కొంత సాయముచేయ గలరు.

ఆంధ్రవిద్యార్థులయమును ఒక అదర్శముగా గైకొని నల్లు మిమిటికే ప్రయించిన జాబులను లేలుచున్నది. అది ఒక నుజులకెట్టి అదర్శమున జేసు తలంచును. మనము విద్యార్థులము. మనము అడిగినకు అడుగకపోయినకు ఒకటి అర్థము. అడిగినయెడల కొంతకల్గి వృథాచేయుము. పెద్దలు జేయవలసిన సమయము అది ఆంధ్రదేశములలో ఎవరను అడుగక పోయినకు దొరకరమున విద్యార్థులయముల నిచ్చుచుండురు. మనవారము అడిగినకు ఇచ్చును. దీనికర్యాసములు చాల గలవు. మన విద్యార్థులకు ఎప్పుడు తెలియునో అమరు నాడే మనకును విద్యార్థులయముల వచ్చును. మనము కొరవచ్చుగాని వారిమీద పట్టుదలకు అర్థము తోచదు. మన పెద్దల మేలు చేయుచున్నాడు. మనకెందు కియవచ్చు!

కాని ఆంధ్రమహాసభలకు పట్టుదల మూలక తెలు. ఆ ప్రభావమై పట్టుదల మూలకలెను. ఆంధ్రుల విజయవర్తమున పట్టుదల మూలకలెను. ఆంధ్ర విద్యార్థుల నైతిక సద్బుధమై సహచరమై పట్టుదల మూలకలెను. ఆంధ్రుల జేదాంత జ్ఞానమును బలపరచుటయందు పట్టుదల మూలకలెను. ఆంధ్రులు ప్రపంచవర్తన మునుచు గావక ముందుకొనుట యందు పట్టుదల మూలకలెను. ఆంధ్రులు ప్రపంచ భూగోళమున కల్గియుండు కట్టెలము జేసికొనుటకు పట్టుదల మూలకలెను. సంగీతము సాహిత్యము చిత్రలేఖనము మొదలగు రక రకలయందు పట్టుదల మూలకలెను. వ్యాయామముల యందు పట్టుదల మూలకలెను. ఇవియవి యవలె ఆంధ్రప్రదేశ్ము ప్రపంచములోని కెల్ల అన్ని కాలములకును అన్ని విషయములందు ఆదర్శముగా నుండుటకు తయారచేసుటయందే పట్టుదల మూలకలెను. ఇది జేసికొనుటకు సభాసభ్యులు 'భవ్యత' నుండ గలవు. ఇదియే జాతీయదర్శము. జేతన్యాకర్షణ మునకు రము. జేతన్యాకర్షణ మునకు సరే విద్యార్థులయముల మునకు రము. ఇంతకుకావలయును? సహాయము ఒకరుండి (ఫెంపి వారికి వర్తకరాష్ట్రము) ప్రత్యేక విద్యార్థులయముల మునకు రము? గంధి మహాసభాసభలకు గుజరాతీయులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము విద్యార్థులయముల మునకురము? అని వాటి యుండు అని యేరుచ్చును. "ఇక్కడి ఆంధ్రమహాసభ, ఆంధ్రదేశ మధ్యము నుండి వచ్చుచున్నది. ఈజ్యోతి ఆంధ్రులకలె నున్నది" అని అనిపించు కొనినయెడల ఇం జేసినయ మైన ప్రత్యేక రాష్ట్రమున పట్టుదల యవసరము ఆంధ్రమహాసభలో మన పెద్దలుచేయుదురు. మనము ఆదర్శములకై చూడవలెనుగాని కాలము వృథా పుచ్చుట కేర్యమునకు కాదు.

మహాసభల వరలిన తరువాత ఏమవునువారు ఆరుతపు గ్రంథములను ఆంధ్రప్రభులకు అందజేపు అటుల పాటలను క్రద్ధతోపండి తిరిగి మునునప్పటికి ఆంధ్రులకు సంబంధించిన మూలక విషయములకు చక్కని తెచ్చిదరని కోరుచున్నాడు.

ఇంకొకటి సరే జేసినవారి సర్వాధికారు (కలకత్తా) యావద్భారత విద్యార్థిసభ పత్రికామహాసభ ప్రయత్నములు సలిపియున్నాడు. బొంబాయిలోయుండు (సరే వారమున) చంద్రవార్తార్ మొదలగువారు కూడ సహాయముచేయును దుర్జయు యున్నాడు. ఆంధ్రవిద్యార్థి సభవారు ఆంధ్రప్రభులకు పనులయొక్క అవసరమును బలపరచుచు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు నులినసేరను జేయ నుచ్చుతై యున్నారని తెలియబరచుచు సర్వాధికారిగారికి సభాసభలకు వందలముల జెప్పకకూడ భావ్యము. సేను ఈవిషయమై వారిలో మాట్లాడియుంటిరి. వారు కలకత్తా విద్యార్థులయములకు జైన్ భాస్కర్ పని జేసి యుండుటచే విద్యార్థుల మంచి నే ఎప్పుడును అభిలషించుచు నని జేతన్ వార్తముల అవసరము. బందరులో జరిగిన సభా

కార్యదర్శికి యావద్భారత సభయొక్క ఆంధ్రదేశము గురించి సేనాక తీర్మానమును పంపియుంటిరిగాని అమోదింపబడ లేదని తెలియచున్నది. సభకు జనుచుగూకయుని ఆంధ్ర మూలకు పార్థింపుచున్నాడు.

ధాన్య } కుండంగి కేకవరావు
తూర్పుబంగాళము. }

ఒక నాటకప్రదర్శనము:— నిజాముపట్టణము పురవాసులను ఇదివరకు తాలూకాబోర్డు మొదలగు నగు కాజుకో దండరావుయ్య పంతులుగారికి జిల్లాబోర్డు మొదలగువది యగుటచే వారి గౌరవాగ్గా పుర బాలభటులకునువారు గతనెల 30-వ తేది రాత్రి చిలకమర్రి లక్ష్యవరసింహుగారి ప్రసన్న యాదవ నాటకము సర్వజనాను రంజనముగా ప్రదర్శించిరి. నాటకాంతమున పంతులవారు ప్రదర్శనల అభివృద్ధి గాన కౌశలమును గూర్చి ప్రస్తావించి తమ కృతజ్ఞతను తెలియచ్చిరి. సంఘ మేనేజరు కెల్లె బాలయ్యకాశ్రమిగారు ఈ ప్రదర్శనమున ప్రశంసనీయులు. —పురవాసి.

శిష్యు బాలభటులు:— జనవరి 24 వ తేది వైద్యన పూజాగారిఇంట్లో ఆర్థరాత్రికే భయంకరమైన త్రాయపాము కనుకడి భయపడి కేకజేయు బాలభటులొకడు పరుగిడి అనేకులు దగ్గరకు పోవుటకే భయపడుచున్నప్పటికి ధైర్యముతో క్రూరకొట్టి చంపివేసి ఇంటివారి భయమును దీర్చెను. 30 తేది మూగ్యోదయమునకు పూర్వము ఒక బ్రాహ్మణుల గేదెమాడ బావిలోకడి చావునకు సిద్ధముగానుండి తన్నుకొనుచుండ చాల చలిగానుండి బావిలో నీళ్లు చాలా జాతుగా నున్నప్పటికి ఒక భటుడు ఈ విషయమును జూచివెంటనే ధైర్యముతో నూరిగొరిగి రావచ్చు చూడకు బయటకుదీసి కడించెను. —ఒక విశేషము.

ఏలూకవార్తలు, ముగిసిపోతిరి:— మా పురమున ప్రముఖులను జమిందారులను అగు మోలే నారాయణరావుగారు 4-వ వార్తకు ముగిసిపో కవులగుగా నెక్కుకొనుటిరి. వీరికి సోటిగా పెమ్మరాజు గోపాలపంతులుగారు పుచ్చేసిరిగాని ఎన్నికలు జరిగినకొజాన గోపాలపంతులుగారు గ్రామములో లేరు. నారాయణరావుగారికి 256 వోట్లు గోపాలపంతులుగారికి 22 వోట్లు వచ్చిరి. ఈవాస్తవ్యభావమున విశిష్టములందు దధి హాను గలవారను నిన్నుతనమునండి యు ఈపట్టణనివాసములను అయిన నారాయణరావు గారు కవులగుగా పురాభివృద్ధికి తోడ్పడుదురనుటకు సుదియును లేదు. వీరు కొంతకాలము ఇంగ్లాండుదేశములో కూడ నుండి విద్యార్థిగన మొదలించి వచ్చిరి —స్వకీయవిశేషము.

బాలభటుల సేన:— తెలగకులకును గుడవల్లుకాపు రకులకు ఇకనది వర్షముల వీరబాహులు కాలునొప్పి పుట్టి వామటచే గుంటూరు రాజకీయ వైద్యశాలకు వచ్చెను. ఇచ్చట నాతనికాని తోడవలెను గోసిరి. వైద్యులయమునం దతని నెంతో నీచముగా జూచుటయేగాక భోజనముకుట తెలులగు సవచర్యమును పట్టి పట్టనట్లుగా జేసెరటలు. ఎటులో కాలు వయముకాజొచ్చెను. 29-1-20 తేదిలో మూడవమాస మొదలు. అజేయపట్టణాని పాప మూలినవారి నాలము మునుండి వెళ్ళుచునిరి. అతనితో నొక కదివర్తముల బాలుడు తప్ప మరెవరనులేరు

ఆంధ్రప్రభుల కొయ్యకాలైన నియ్యకపోయి పాప మా పిల్లరా డెటులో కన్నీడు గ్రుమ్ముకొనుచు మెల్ల మెల్లక ఆ కదివర్తముల బాలుని సహాయమున జేతుకుంటు జేతుకుంటు నాన్పట్రిలైట నొకవృక్షచ్ఛాయకు జేరుకొనె. అన్నమెటు? స్వగ్రామమునకు వసునదెటు? దగ్గరనుక విల్లిగర్వ యునను లేదాయె. వారిద్దరొకరి మొగము లొకరు చూచుకొనుచు నేడుకుకొడంగి. ఒంటిగండ్లెరి. పాతకాలలోని బాలురు గృహములకు వెళ్ళుచుండిరి. దయాగ్రహివృద్ధములైన భవిష్య ద్దేశోద్ధారకులైన బాలభటులు ముఖమునకొక సహించ జాలక నెంటునే 'బుట్టూ, బుట్టూ' యనుచు సహాయము నెలుకలబడిరి. నామమాన పకాలములోని నలుగురు బాలభటులు పోగై నాలోనూరు చందము జేసికొని యొకరుండి కట్టియొ కొని పదిమొక్క మారమునకున్న వారి గ్రామమునకు మధ్యాహ్న భోజనము లేకయె బండికెంటి పదివి కెల్లి రాత్రి ఏడున్నర గంటలకు గృహములకు గాలిడడకలకు జేరుకొనిరి. బాలభటులు చేసిన సహాయమునకు వందనీయులు. — ఒక విశేషము.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి బోతపోయినట్టి గాని కనులను గురించియు, ఊర్పు, ఇనువవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుబకములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంకతిపందర్శముల ఫలహా వాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతనే వానిని పకాలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్యూనికేషన్ గోడునప్పుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన వరిమళ్లద్రవ్యము

టటో దిల్లీ హారు (రిజిస్టర్)

వరిమళ్లద్రవ్యముల కన్నిటికీ వీరి రాజు

ఇండియా కేశమునందు జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల వరికేశములు ప్రతీకా పత్రములు నియోజింపినవి.

వీరిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార వలంబడుకూడ వీరిని నిరర్థకరముగ నుపయోగింపవచ్చును. మా విధములగు ప్రవృత్తుల నుపాసన వీరియందు గలదు. 2.5 టిలెటూ చుక్కలు కేలుకుముడిమిద వేసిన చాలును. అప్పుడే బోసికెచ్చిన పువ్వులకలన వ్యాపించు వరిమళ్లమునటి వరిమళ్ల మహామితముగ వ్యాపించుచుండును. వీని నుపాసన నిలచునంత కాలము మరల మళ్లద్రవ్యమునకును నిలువదు. వెన్చురైజు (అరవైవూరు) రు 2-0-0 మధ్యవైజు రు 0-12-0 చిన్న వైజు రు 0-8-0 చి.పి. చార్జి రు 0-5-0. మిథులమునందు దొరకనివో క్రింది సోల్ ఏజెంట్లు వ్రాయుడు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రాగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, (D 126 W 100) 155 జమ్నామనీను, బొంబాయి.

ఇంపీరియల్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజనులు

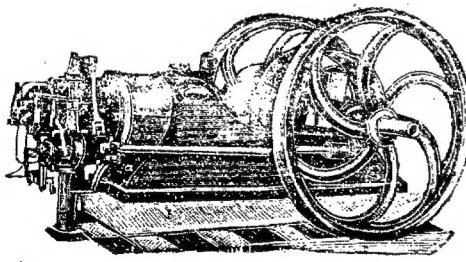
1948

ప్రయం తక్కువ !

సమృద్ధిము అధికము !

ఫలము ఎక్కువ !

(దయచేసి ఈ ప్రకటనకు తరములు ఇంగ్లీషు భాషలో జరుపవలెను) ప్రకృతపువ్వులకి నడునరించి తయారు చేయబడినవి.

గ్రెండింగు మిల్లులు, అయిల్ మిల్లులు, అన్ని రకముల పంపులు, కలర్ గ్రెండింగు మిషనులు, సా బెంచీలు, బేలింగు మెషిన్లు, సిలెండరు నూనెలు, బెల్టింగు, మిల్లుజెన్సు స్టోపు మొదలగు ఇతర అన్ని రకముల మిషనులు మావద్ద తయారుగా యున్నవి.

వి. జి. మాస్కరు అందు కంపెనీ, ఎంజీనీయర్లు అందు కంట్రాక్టుదార్లు

ఆఫీసు వీధి, పోర్ట్, బొంబాయి.

P. G. Masker & Co., Engineers & contractors, Appollo Street, Fort, Bombay.

షణ్ముఖం ముక్కు పొడి

ఈ మాటలు వినినవారి కెంత సంతోషము; ఎంత హాయి; ఎంత సుఖము.

ఇది 70 సంవత్సరముల నుండి వీని ప్రఖ్యాతికి కారణము. సాధారణముగ ప్రతి టిపాలోను వీని కొనియాడు చు నెన్నియో ఈ ప్రకటనకు వచ్చును. పాతకులు వీని యధార్థమును పరీక్షించుటకు కోరుచున్నారు.

12 రులములు (పోస్టు ఖర్చుతో) 0-10-0,

24 రులములు (పోస్టు ఖర్చుతో) 1-1-0.

షణ్ముఖం స్నఫ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు నెం. 140, మదరాస్.

ప్రత్యేకపు ఖాళీ అద్దుకము.

మిగుల చౌకధరలు.

ఇంటివైక కప్పు వెంటలు. ఇంటివైక కప్పులు. ఇంటివైక కప్పు వెంటలు.

మిక్కిలి శుభ్రమైన మంగురూతు మాదిరి హెక్టారు మాదిరి వెంటలు ఇప్పటికే స్థల సమస్య అరిచి యంత్రములు, రోటరీ మెషిన్లు, కగ్ మిల్లులు, పాలిషర్లు, మాన్యుగు వారి సహాయచే తయారుచేయబడును. అర్హత ఇచ్చిన ఇప్పటికే స్థల ఇటుకలు, శ్రేష్టమైన ఇంటివైక కప్పులు, ప్లాక్ ఇటుకలు, వోల్డ్ ఇటుకలు, రిడ్జలు (ఇంటివైక కప్పు వెంటలు) ప్లాస్టుస్ట్రెస్ట్రెట్లు, కంటిలెట్లు (ధారాశీలాగా శుభ్రమైన గాలి ప్రసరించునట్లు చేయు సాధనములు), అలంకారమైన, సాదామైన లోకస్సులు, (కందపరమరాష్ట్ర (ప్రొవింస్) (సిలింగు) మొదలగు అన్ని విధములైన ముక్కమానుష్య గ్రాంకుల్లేతోను, క్లస్టింగుల్లేతోను పురమాషీగా తయారుచేయబడును. కానిటరీ, డ్రెయినేజీ గొట్టములు, బెంట్లు (వంపులు) టిమాదిరి గొట్టములు, సర్ కిక్సంపాజెంట్ మొదలగునవి కూడ తయారుచేయబడును. ఒకసారి అర్హత ఇచ్చి చూడ (పార్కన. ఈ క్షరములు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మానేజరు, బి. ఎన్. ఇండస్ట్రీయల్ హోమ్, (1976) పోస్టు ఒల్లూరు, (కొచ్చిన్ స్టేటు)

Manager B. N. Industrial Home P. O. Ollur (Cochin State.)

బ్రెజిల్ సహితమైన డా. పి. డి.

సావంతుని వనావధి సారసవరిల్లా

అవధిపుట్టిన రక్తములన జనించు వాడ్యములకు కలుగునట్టి మందు. ముత్యములు, మచ్చలను, గండములను శుద్ధము, ప్రాతమెప్పులను అన్ని విధములవలన గుండు చర్మ రోగములను టోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

మనావధి సారసవరిల్లా నుజు మిచ్చుట నిస్సంకోచము, వివాదమైనను మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన దోషములను టోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును వారసంబంధమును బొప్పలను పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గుంజేయును. 16 రోజులకు పండుకుట 4 టోన్సు బుడ్డిలో అచ్చుబడును.

పాప్రైటరు.— పి. డి. సావంత్,

114. ప్రసన్నవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

649 నమకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

సగలును, ఇతర వస్తువులును

వాటిను యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

సగలు వాణ్యముగాను, భూచిర్రోడను సరియైన ఖర లకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుంచబడును. తయారుచేసినవాటిని అతిశ్రద్ధాగా అర్హమేరకు తయారు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్హత ఇచ్చి సగలు తయారు చేసుకొన్న వారికివాని మానవ్యకం తెలుసుకోవచ్చును.

మలయ చందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు మరారము,

వర్షము లేదు. పిడికారితో పనిలేదు.

ఎయిపు, తెలుపు, వచ్చ, అను మా

దు విధముల నెగరోగమును మూడు

రూటలలో మాన్యును. అనేక రూ

కుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప

హృదయము. కల దర్శి-కి రు 2-4-0.

పంచాంగము

రాధ్రసంవత్సరము. శ్రీపాదవారిది. అనేక

ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. వెల 1-కి 0-2-0.

నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ వంతుబడవు.

(1251) గంధర్వసార్వజ్ఞి, రాజమండ్రి.

హాడర్పు ఫీలు, ఇంగండు

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhra Patrika Press, / Thambu Chetty Street, Madras